

ANT

Haftalık Dergi • 11 Mart 1969 • Sayı: 115 • 125 Kuruş



HAFTANIN
NOTLARI

Kanlı pazar raporu

■ Türkiye Milli Gençlik Teskilatı'nın cumhurbaşkanına, Senato, Millet Meclisi üyelerine gönderdiği Kanlı Pazar olaylarıyla ilgili raporda, iktidarın suçlu olduğu belirtilerek, «Bu cinayetler ve gerçekler dururken, sus payı alanlar ve yetkililer yerlerinde kalmamalıdır. Başbakan Demirel, Adalet Bakanı Hasan Dönmez, İçişleri Bakanı Sükan ve kökü dışarıda şeriat akımlarının şeref üyeliğini almış bakanlar başta olmak üzere derhal istifa etmelidirler» denilmektedir. Raporda, İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürü'nün cezalandırılmak üzere derhal görevlerinden alınmaları gerektiği de ileri sürülmekte, milli bir koalisyon hükümetinin kurulması, genel seçimlere gidilmesi istenmektedir. Taksim'de işçi ve öğrencilere saldıranların «Amerikan emperyalizmi tarafından beslenen Müslüman Kardeşler Teskilatı'nın temsilcileri, şeriat özcüleridir» oldukları, iktidarın da aynı tutum içinde olduğu ifade edilmektedir.

NATO ve Türkiye

■ Sovyet Rusya'nın Pravda Gazetesi'nde Ankara Muhabiri İvan Ugolokof imzasıyla yayınlanan makalede, «Türkiye'deki ilerici çevrelerin NATO'ya karşı gittikçe artan bir şüphe besledikleri» belirtilmektedir. Makalede, Türkiye'nin bundan 17 yıl önce «kendisini kuzeyden gelen tehlikeye karşı korumak» gibi hayali bir bahane ile NATO'ya üye olduğu, oysa Türkiye'nin NATO'daki üyeliğinin asıl tehlikenin bu bloktan geldiğini ortaya koyduğu belirtilmektedir. Ugolokof, geçenlerde düzenlenen NATO ile ilgili seminerde de ele alarak, ekonomik, siyasi ve askeri mülahazalar nedeniyle Türkiye'nin NATO'da kalması için öne sürülen teklifin uluslararası gerçeklere uymayan kavramların etkisi altında bulunduğu yazmakta, «Bazı Türk çevreleri, Atlantik İttifakı Anlaşması'nın 20 yıllık süresinin sona ermek üzere olduğu bu günlerde sosyalist devletlere karşı yürütülen batıl propagandanın etkisinden kurtulamamışlardır» demektedir.

ODTÜ'de bölünme

■ Amerika'nın CIA ajanı büyükelçisi Komer'in otomobilini yakıtıkları iddiasıyla tutuklanan Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencilerine üniversite disiplin konseyince ceza verilmesi üzerine Akademik Konsey üyeleri arasında mücadele başlamıştır. Başlarında Rektör Kemal Kurdaş'ın bulunduğu bir grup, verilen cezaların öğrenciler hakkında ki dava sonuçlanmadan onaylanmasını istemekte, konseyin son toplantısında çoğunluğu teşkil ettikleri görülen grup ise, cezaların onaylanmasına karşı çıkmaktadır. Kurdaş, bu son toplantıda kendi taraftarlarının azınlıkta kaldığını görünce toplantıyı başka güne ertelemiştir. Rektör Kurdaş, üniversitede terör havası estirecek anti - emperyalist eylemi bastırmak istemektedir. Öte yandan, Komer'in arabasını yakıtıkları gerekçesiyle tutuklanan ODTÜ öğrencilerinin yargılanmalarına 12 Mart günü başlanacaktır.

TÖS'e dava

■ Ankara Basın Savcılığı, «Devrim İçin Eğitim Yürüyüşü» dolayısıyla, yürüyüşü düzenleyen Türkiye Öğretmenler Sendikası ve Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu hakkında «kapatılma» isteğiyle dava açmıştır. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davaya gerekçe olarak, 624 sayılı kanunda memur sendikalarına yürüyüş yapma izni verilmediği ileri sürülmektedir. Basın savcılığı, ayrıca, bu kuruluşların yönetim kurulu üyelerinden onikisinin cezalandırılmasını da istemektedir. Bu haber üzerine bir bildiri yayımlayan TÖS İstanbul Şubesi, «624 sayılı kanunu bazılarının hoşuna gidecek şekilde yorumlayan savcılar, Türkiye milli eğitimini ayakta tutan en büyük öğretmen örgütünü kapatma yollarını arayacaklarına, Kanlı Pazar'lar tertip eden, anayasaya aykırı kanunlar tezgahlamaya çalışan, öğretmen örgütlerini binalarını bastıran örgütleri kapatmaya çalışsınlar. 200 bin kişinin silahlanmasını öğütleyen, halkı ayaklanmaya çağıran, camilerde toplu namazlar kılarak abdestleriyle hınzarcasına cinayet işleyen ve işletenlerden neden hesap sormazlar» demistir.

Özelcilik

■ İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanıp başbakanlığa sevk edilen yeni «Belediyeler Kanunu» tasarısında, su ve havagazı tesisatının yapım ve işletmesinin kurumlara, şirketlere ve hatta özel kişilere verilmesi öngörülmektedir. Tasarı kanunlaştığı takdirde, su ve havagazı gibi kamu hizmetlerinde de özel sektör eliyle büyük suistimaller ve vurgunlar yapılacağı muhakkaktır.

Gençlik semineri

■ Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti, cemiyetin Sirkeci'deki lokalinde FKF, TÖS, TMGT, İTÜTB, DÖB, TMTF ve İTÜTB'nin iştirakiyle 10 Mart günü «Türkiye'nin sorunları ve örgütümüzün güçleri» konulu bir seminer düzenlemiştir. Seminerden sonra bir de açık oturum yapılacaktır.

Asistan boykotu

■ Bozuk eğitim düzeninin sonucu olarak, öğrenci hareketlerinden sonra başlayan asistan boykotu da yeni bir safhaya girmiştir. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi asistanları, istekleri gerçekleştirilmediği takdirde toptan istifa edeceklerini açıklamışlardır. Eczacılık Fakültesi öğrencileri de, asistanları desteklemek amacıyla laboratuvar çalışmalarını ve tıbbik derslerini boykot etmişlerdir. İstanbul Üniversitesi'nde asistan boykotları, devam etmektedir. Öte yandan, Senato tarafından kapatılan İstanbul Teknik Üniversitesi'ni Senato yeniden açmıştır. Senato'nun öğrencilerin şubat dönemi sınav haklarını ortadan kaldıran kararı da, Danıştay 12. Dairesi tarafından iptal edilmiştir.

Toplatılan kitaplar

■ Son bir hafta içinde, biri Ankara'da ikisi İstanbul'da alınan kararlar üzerine üç kitap daha toplatılmıştır. İstanbul'da Altın Kitaplar Yayınevi'nin bastığı Daniel Cohn - Bendit'in «Ne istiyoruz» adlı kitabından sonra, İkinci Sütlü Ceza Mahkemesi'nin kararı ile G. V. Plehanov'un 70 yıl önce yazdığı ve Şerif Hulusi'nin dilimize çevirdiği «Sınıf Mücadelesi» adlı kitap da toplatılmıştır. Payel Yayınevi'nin yayınladığı bu eserde 142. maddenin ihlal edildiği ileri sürülmektedir. Aynı mahkeme, aynı gün bir işçiyi mimosa koparttığı için tutuklarken, Kanlı Pazar Olayı sanıklarından iki kişiyi salıvermiştir. Öte yandan, Lenin'in 1902'de yazdığı «Ne Yapmalı?» adlı kitap da, toplatılmış ve kitabı yayınlamaya Sol Yayıncılık Yönetmeni Muzaffer Erdost hakkında 142. maddenin dava açılmıştır. Geçen yıl gedikli bilirisilerden Dönmez ve Recai Galip Okandan'ın fetvası üzerine toplatılan Fransız Kültür Bakanı Andre Malraux'nun «Umutsuz» adlı romanı, İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde serbest bırakılmış, çevirici Atilla İlhan da beraat ettirilmiştir.



İki yaşına giren işçi grevi

İstanbul Valiliği ile Bölge Çalışma Müdürlüğü arasındaki Türkiye Basımevi'nde işveren Tahsin Demiray'ın Türkiye Basın İş Sendikası'nın taleplerini kabul etmemesi üzerine başlayan işçi grevi geçen hafta ikinci yılına girmiştir. Türkiye'nin bu en uzun grevinde işverenin bir türlü işçi haklarını vermeye yanaşmaması yüzünden birbuçuk milyon liraya yakın sermaye çalışmamakta, esasen rutubetli olan binada maldınalar paslanmakta ve bakımsızlık yüzünden harap olmaktadır. Demiray, memleketin bu şekilde döviz kaybetmesine zerre kadar aldırış etmemekte, işçilerin sırtından kazandığı paralarla yaptırdığı hanların, apartmanların kirliliğiyle günün gün etmektedir. Buna karşılık en tabii haklarını elde etmek için mücadele eden işçiler kışın soğukunda, yazın sıcakta büyük bir azımla grev nöbeti beklemektedirler. İşçilerin antlaşmasına göre işveren Demiray, bazı yakınlarına «İtler bekler bekler, defolup giderler. Esasen o binayı yıktırıp işkanı yapmak istiyorum» demektedir. Ne yazık ki, grev yerine bir kaç metre mesafedeki İstanbul Valiliği ve Çalışma Müdürlüğü de bu sermaye zorbalığına seyirci kalmaktadırlar. Grevin birinci yılını doldurması dolayısıyla kendileriyle görüşen arkadaşımıza Türkiye Basımevi işçileri, «Patronun bizler için kullandığı itler kelimesini reddeder, hakkımızı almak için sonuna kadar direneceğimizi kafasına iyice yerleştirmesini tavsiye ederiz» demişlerdir.



Kanlı Pazar'ın sanıkları ortada yok ama...

Aradan iki hafta geçmiş olmasına rağmen «Kanlı Pazar» için açılan soruşturma bir türlü sona erdirilip sanıklar bulunamadığı halde, Amerikan 6. Filosu'nun İstanbul'a gelişini protesto amacıyla yürüyüş yaptıkları iddiasıyla yakalanan 68 kişiden, sanık olarak görülüp mahkemeye verilen bir işçi ile 19 öğrencinin yargılanmasına devam edilmektedir. İşçi Aşık Temelli ile öğrencilerin yargılanmasında Emniyet Birinci Şube Müdürü Nihat Kaner, Beyoğlu Kaymakamı Mustafa Öner ve Toplum Polisi Emniyet Amirisi Mustafa Tekelli «tanık» olarak dinlenmişlerdir. Sanık öğrenciler, bu «tanıkların» ifadelerini kabul etmemiş ve duruşma başka güne bırakılmıştır. Öte yandan 1968 Haziranında «Üniversiteyi işgal ettikleri, hükümet memurlarının görevini yapmalarına engel oldukları» ileri sürülerek haklarında dava açılan 28 öğrenci de 1. Asliye Ceza mahkemesinde yargılanmışlardır.

TİP Geçici Kurulu

■ TİP İstanbul İl Yönetim Kurulu'nun istifası üzerine genel merkezce geçici bir yönetim kurulu seçilmiştir. Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın İstanbul'da bizzat yaptığı bazı temaslardan sonra genel merkezce yetkili kılınan Genel Sekreter Rıza Kuas, yönetim kurulu yetkilerini haiz olarak yeni bir müteşebbis kurul kurmuştur. Yeni kurulun başkanlığına Türkiye Mensucat İş Sendikası Mali Sekreteri Şaban Yıldız, il sekreterliğine DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker, saymanlığa da TİP İstanbul Belediye Meclisi üyesi Yusuf Sığdırtılı getirilmiştir. Kurulun öteki üyeleri Kemal Türkler (Sendikacı), Celal Beyaz (Sendikacı), Sinasi Kaya (Sendikacı), Niyazi Okutan (Sendikacı), Erdoğan Özen (Sendikacı), Aziz Erkmen (Şöför), Müezzher Vâ-Nû (Yazar), Adnan Cemgil (Yazar), O. Fuat Toprakoglu (Avukat) ve Sina Pamukçu (Avukat)'dur. Bilindiği gibi, TİP İstanbul İl Yönetim Kurulu, olağanüstü kongre sırasında İstanbul teşkilatında beliren anlaşmazlıklar üzerine olağanüstü kongre istemişti. Genel Merkez'in olağanüstü kongre isteğini kabul etmemesi üzerine il yönetim kurulu istifasını etmişti. Genel Merkez'in bu son tutumunu, İstanbul'da milletvekilli genel seçimlerine tabanın değil, üst kademelelerin güvenine sahip bir geçici kurulla gitmek kararında olduğunu göstermiştir.

A.T.T.F toplantısı

■ Avrupa Türk Toplumcular Federasyonu (A. T. T. F.) Yönetim Kurulu ilk toplantısını Münih Türk Birliği'nin lokalinde yapmıştır. Toplantıda Münih Türk Kültür Birliği, Berlin Türk Toplumcular Ocakları, Londra Kardeş Derneği, Stockholm Türk Birliği, Köln Türk Gençliği Kültür Kulübü, Baden - Württemberg Toplumcuları, USA Kampları Türk İşçileri Birliği ve ATTF Güney, Kuzey bölge sekreterlikleri temsilcileri bulunmuştur. Avrupa'daki Türk devrimcilerinin yüreklerinin devrim aşkıyla çarptığı bu toplantıda, Şadi Alkılıç'ın kurtarılmaya yönünde çalışmalarını devam edilmesi, emperyalizme ve onun yurttaki işbirlikçilerine karşı özlü ve etkin bir savaş stratejisi saptanması, emperyalist 6. Filo'nun saygısız ziyaretleriyle meydana çıkan yeni emperyalist planlara karşı güçlü örgütlü bir direnişe girişilmesi yolunda çalışmalar yapılması, Avrupa'daki Türk öğrencilerine kanun dışı baskı yapan öğrenci müfettişlerinin görevden uzaklaştırılması ve Avrupa'daki Türk işçilerinin yaklaşmakta olan 1969 seçimlerinde yasal hakları olan «seçim hakkı»nın elde edilmesi yönünde kampanya açılması gibi konular tartışılıp karara bağlanmıştır. Bu arada, Türkiye Ulusal Kurtuluş Cephesi konusunda da çalışmalar yapılmış ve cephenin Münih, Stuttgart, Köln, Dachau, Berlin komiteleri kurulmuştur.

Aya doğru...

■ Amerikalıların yaptıkları Apollo - 9 denemesiyle ayın fethine doğru en önemli adım atılmıştır. Astronot James McDivitt ile Russell Schweickart'ın içinde bulundukları Ay Örümeği, Astronot Scott'un yönetimindeki Apollo - 9'dan altı saat ayrı kalmış ve gelecekte ay yüzüne inilebileceğini ispatlamıştır. Ay Örümeği, Apollo-9'dan altı saat uzak kaldıktan sonra iki uzay aracı saatte onbin kilometrelik bir hızla seyrederek birbirlerine yaklaşmışlar ve önce 25 dakikalık süre ile birbirlerinin çevresinde dolaştıktan sonra tekrar kenetlenmişlerdir. Bundan sonraki Apollo - 10 denemesi sırasında kenetlenme manevraları dünyanın değil, ayın çevresindeki bir yörüngede yapılacaktır, temmuz ayı için kararlaştırılmış bulunan Apollo - 11 uçuşu sırasında da, ana kabinde ayrılacak olan Ay Örümeği ayın yüzüne iki astronot indirecektir. Öte yandan, Sovyetler de Kozmos serisinden iki peyki daha uzağa fırlatmışlardır.

Tokatlı mahkûm oldu

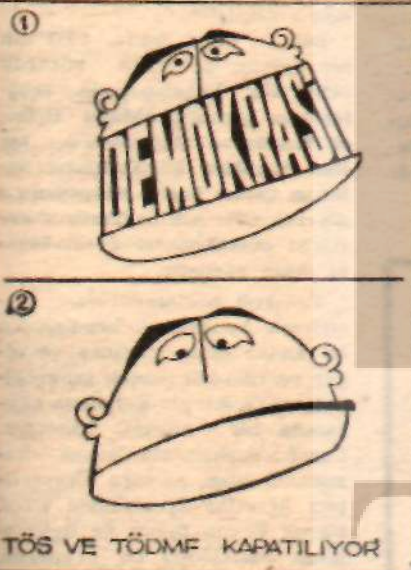
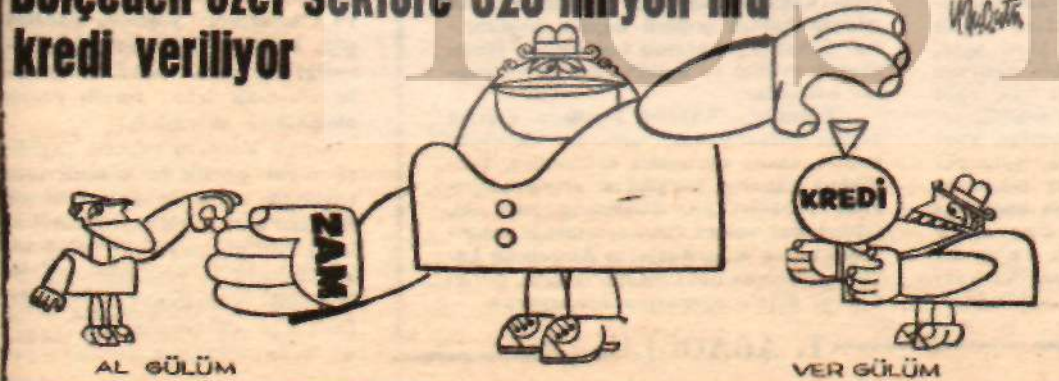
■ Gladkov'un bir eserini Çimento adıyla türkçeye çeviren Atilla Tokatlı, komünizmi övdüğü iddiasıyla Beşinci Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 15 ay hapis ve 3 ay sürgün cezasına mahkûm edilmiştir. Mahkeme, ayrıca, kitabın toplatılmasına karar vermiştir.

Soldaki kaos !

BİR süreden beri Türkiye'deki toplumu güçlerde görülen ana örgütten kopma eğilimi, özellikle TİP'in arka arkaya yaptığı iki büyük kongresini yarattığı tedirginlik dolayısıyla iyice şiddetlenmiş, Kanlı Pazar olaylarından sonra, yenilginin de verdiği eziklikle, devrimci mücadelede yeni yollar, yeni platformlar arama dönemine girilmiştir. Ne kadar iyimser gözle bakılırsa bakılsın, bugün devrimci mücadelenin en dinamik unsurlarının, eylemlerinin, ana örgütten kopmuş olarak, bağımsız üniteler halinde sürdürdükleri apaçık bir gerçektir. Partinin devrimci güçler üzerindeki otoritesini geniş ölçüde yitirmiştir. Büyük gövdesini parti üyelerinin teşkil ettiği mitinglerde, yürüyüşlerde dahi partinin sloganları bir yana bırakılmış, milli demokratik devrim ve geniş cephe tutkusu içinde sadece anti - emperyalist ve anti - faşist sloganlarla yetinilerek «Sosyalist Türkiye» sloganı dahi ağza alınmaz olmuştur. Öyle ki, dün kadar partinin en aktif militanı olan devrimciler dahi, bugün milli demokratik devrim ve geniş cephe uğruna, devrimciliği su götürür, faşizan eğilimleri müsellemlerle işbirliği yapmakta hiçbir sakınca görmeyen, partinin sekiz yıllık sosyalist ve anti - emperyalist mücadelesine baş koymuş kimseleri, sırf sosyalist ve anti - emperyalist mücadeleyi birlikte sürdürmek istedikleri için, «persona non grata» ilan etmişlerdir.

SOL cephenin içine sürüklendiği bu kaosa sorumluları kimlerdir? Açıkça konuşmak gerekirse, bu konuda hiç kimseye doğrudan doğruya bütün sorumluluğu yüklemeye imkân yoktur. Her toplumu, bugün kendisinden ayrı düşmüş olanlara kolay ve ucuz suçlamalar yöneltmekten kaçınarak, solun bu bölük pörçük duruma gelmesinde kendisinin de bir ölçüde sorumluluk taşıdığını bilerek özeleştiri yapmak zorundadır. En büyük hata, milli demokratik devrim için, emperyalizmi koymak için yapılan mücadele ile sosyalizm için yapılan mücadeleyi tam yerlerine oturtamamaktan, birbirinden kopuk olarak görmekten doğmaktadır. Şüphesiz emperyalizmi yurttan kovmadan, sosyalist bir düzen kurmak mümkün değildir. Ama bu aşamada dahi, son hedefin sosyalizm olduğu hiçbir zaman unutulmamak lazımdır. İki mücadele birbirinin bütünleyicisidir. Bunun için de geniş cepheye işbirliği yapılacak sınıf ve tabakaların, Türkiye gerçeklerinden hareket edilerek sağlıklı bir biçimde saptanması zorunludur. Milli demokratik devrim aşamasının, anti - emperyalist mücadelenin gerektirdiği bir geniş cephe içerisinde sosyalistler kuvvetli olmadıkları, güçlüklerini dururamadıkları, öncül rol oynayamadıkları takdirde, anti - emperyalist ve anti - faşist mücadele başarıya ulaşsa dahi, tarihte çeşitli örneklerde görüldüğü gibi, sosyalistler ilk fırsatta ihanetlerin en büyüğüne uğrayacaklar, sosyalist düzeni kurmak imkânını asla bulamayacaklardır.

SU halde, anti - emperyalist ve anti - faşist mücadele toplumun diğer sağlam güçleriyle birlikte geniş bir cephe içinde sürdürülürken, kitlelerin sosyalizm yolunda bilinçlendirilmesi, geniş cepheye bilinçli emekçi kitlelerine ağırlık kazandırılması eylemi asla ihmal edilmemek lazımdır. Bu yolda en büyük görev hiç şüphesiz sosyalist partiye düşmektedir. Hakkını vermek gerekirse, Türkiye İşçi Partisi yurt koşullarına göre bu yolda hayli başarı göstermiştir. Bugün hiç kimse, anti - emperyalist ve sosyalist eylemi sıfırdan başlatmak durumunda değildir, her şeye rağmen sekiz yıldır sosyalist örgütün Türkiye'de meydana getirdiği güçlü bir birikim mevcuttur. Ne var ki, bütün bu başarılarına karşılık, TİP yöneticileri 1965 seçimlerinden sonra bir parlamenter rahaveti içinde kendi kabuklarına çekilmişler, devrimci eylemlerden uzak düşmüşler, tutucu hale gelmişlerdir. Ama üst kademelelerin hataları ne kadar vahim olursa olsun, toplumculara düşen görev, partiye yeniden hayatiyet kazandırmak, devrimci kavgayı onun içinde sürdürmenin yollarını bulmaktır. Üst kadrolar gelip geçicidir, devrimci niteliklerini yitirenler ergeç silinip gidecektir. Önemli olan emekçi kitlelerle bağlantıyı yitirmemek, daha büyük kitleleri devrimci eyleme sokmaktır. Bu da ancak sosyalist bir örgütle mümkündür!

GÖZ GÖRE
YALÇIN GÖRE ÇETİNBütçeden özel sektöre 525 milyon lira
kredi veriliyor

Nixon niçin Türkiye'ye geliyor ?



AP LİDERİ DEMİREL VE CHP LİDERİ İNÖNÜ
— Amerikancılığa ve terörde asgari müşterekler! —

KANLI Pazar olaylarından sonra Türkiye'ye karşı «şirinklik» hareketine girilen Amerikan emperyalizmi belli çevrelerde kısa zamanda oldukça uzun bir mesafe kaydetmiştir.

Bu şirinklik hareketinde «public relations» görevini, öyle anlaşılmaktadır ki, Wall Street'in çıkarları hizmetinde çalışan uluslararası Amerikan haber ajansı Associated Press yüklenmiştir.

Associated Press'in Ortadoğu Muhabiri Hal McClure, Kanlı Pazar'dan hemen sonra «Amerikancı» Türkiye Başbakanı Demirel'e bir görüşme yaparak anti - emperyalist hareketleri yüzde 2'nin eseri olarak ilan ettirmiş, iktidarın bir numaralı adamını «Amerikalıların Türkiye'yi yanlış anlamaları» için yalvarmıştır.

Aynı Hal McClure, bu defa usta bir manevra ile şirinklik hareketinin ikinci fiört denemesini tezgâhlamıştır.

McClure, Ankara'dan bütün dünyaya yaydığı son haber - yorumunda, Türkiye'de anti - Amerikan hareketlerin gelişimini inceleyerek «Büyükelçi Komer'in iki ülke arasındaki ilişkileri düzeltmek istediği için, Washington'a neler öğütlediğini tam olarak bilmiyoruz, ancak bilinen kadariyle Komer, Amerikan yönetimine, Türklerin gurur ve duygularına saygıyı temel alacak bir politika güdülmesini zorunlu olduğunu bildirmiştir» demektedir.

Böylece Vietnam celladı, CIA yetiştirmesi Robert Komer

Türk kamuoyuna yeni bir maskeyle lanse edilmek istenmektedir. Ve suratına «gülümseme» maske takılan Komer'in Türkiye'den yana ilk büyük başarısı olarak da, Altıncı Filo'nun mart ayında İzmir'e yapacakları ziyaretin iptal edilmesi gösterilmek istenmektedir.

Evet, Dışişleri Bakanı Çağlayangil'in de doğruladığı gibi, 6. Filo'nun ziyaretleri Amerikalılar tarafından «şirinklik» kaydıyla iptal edilmiştir. Ama için aslına bakılırsa, ziyaretlerin «şirinklik» ertelenmesinde, Amerikalıların iyi niyetinden çok, Türkiye'de askeri çevrelerin tepkisi büyük etken olmuştur. İlhami Soysal'ın Akşam'da yazdığına göre, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir orgenerali, bir gazeteciye «Bu ziyaretler gerçekten fayda yerine zarar vermeğe başladı. Nihayet mart içinde İzmir'e yapılacak ziyaretin ne şekilde iptal ettirildiğini açığa vurmuştur.

Amerika'nın homurdanmaya başlayan müttefiklerine karşı giriştiği «şirinklik» hareketinin kesin sonuç alıcı son safhası da tezgâhlanmak üzeredir. McClure'un haberinin başkenden dünyaya yayıldığı gün Londra'dan verilip Türkiye gazetelerinde yayınlanan bir başka haberde yeni cumhurbaşkanı Nixon'in çok yakında Türkiye'yi ziyaret edeceği açıklanmıştır. «Emin kaynaklara atfen verilen habere göre Nixon eski dünyaya yapacağı bu ikinci gezide Türkiye, Yugoslavya, Lübnan, İsrail ve bazı diğer Doğu Akdeniz

ve Ortadoğu ülkelerini ziyaret edecektir. Şartlatan bir politikacı olduğunu daha önceki başkan yardımcılığı döneminde bütün dünyaya ispatlamış bulunan Nixon'un Türkiye'yi ziyaret sırasında Türkiye politikacılarının Amerika'ya sadakatini kuvvetlendirmek ve kamuoyunun tepkilerini yatıştırmak için ne jestler yapacağını, neler vad edeceğini tahmin etmek için kâhîn olmağa lüzum yoktur. Hele içinde bulunduğumuz yılın Türkiye için bir seçim yılı olduğu dikkate alınırsa... Nitekim, Fransa'nın Le Monde Gazetesi, Türk - Amerikan ilişkileriyle ilgili bir yazısında, «ABD'nin Türkiye'ye karşı tutumunda değişiklik yapmasından yararlanacakların başında şüphesiz genel seçimlerle karşı karşıya olan Demirel Hükümeti gelmektedir. Ve madalyonun bu tarafı, Amerikan dışişleri bakanlığı uzmanlarının gözünden kaçmamaktadır» demektedir.

Şüphe edilmesin ki, Nixon'un Türkiye'yi ziyaret sırasında ona kucak açacak olanlar sadece Demirel ve kumpanyası değildir. Seçim sonrasında bir koalisyon ihtimaline oynayan,

böyle bir koalisyonda kendisinin yer almasının Türk - Amerikan ilişkilerini sarsmayacağı yolunda Amerika'ya teminat vermek için binbir manevra çeviren İnönü'nün NATO'cu CHP'ileri ve bilcümle burjuva politikacıları da Nixon'a hüsnükabul göstermek konusunda elhak ellerinden geleni ardına koymayacaklardır.

Terör ve Seçim Kanunu geliyor

GENEL seçimler dolayısıyla parlamento- nun tatil edilmesi yaklaşırken, Demirel iktidarı kendisi için çok önemli saydığı iki kanunu meclislerden geçirmek için olağanüstü çaba harcamaktadır.

Bunlardan birisi, kamuoyunda Terör Kanunu olarak tanınan «Anayasa Nizamını Koruma Kanunu Tasarısı», diğeri de

Seçim Kanunu'nu değiştiren tasarısıdır.

Terör Tasarısı, önce AP ortak gruplarında görüşülecek ve mart ayı ortasında da Millet Meclisi'nin ilgili komisyonlarında ele alınacaktır.

Bayram arifesinde, İstanbul olaylarında öldürülen iki kişi ile yaralanan yüzlerce kişinin kaatillerini yakalayıp adalete teslim etmek yerine, gazete ve dergilere arka arkaya 21 dava açtıran Süleyman İktidarı'nın Adalet Bakanı Dinçer, geçen hafta ilginç bir açıklama yaparak, «TIP hariç, öteki bütün partiler, şimdiye kadar kurulmuş olan koalisyon hükümetlerinde mesuliyet deruhte etmişlerdir. Koalisyon hükümetlerinin programlarının hepsinde aşırı cereyanlarla mücadele edileceği kaydı vardır. Hal böyle olunca, münakaşa edilecek konu böyle bir tasarıya lüzum olmadığı değil, sevk edilen tasarruun eksik ve fazla olduğu noktalar olmalıdır.» demiştir.

Dinçer, daha sonra, CHP'nin bir ayırmı da açığa vurarak «CHP'nin bağımsızlarla müştereken kurmuş olduğu Üçüncü Koalisyon Hükümeti'nce bir ilmi heyetine hazırlanmış bulunan tasarı halen çıkmazdadır.» diyerek CHP'nin de Terör Tasarısı'nı desteklemesi gerekeceğini ilhas etmiştir.

Tasarıyı parlamentodan geçirmek konusunda kendisinden bu kadar emin görünene ve diğer partilerden destek göreceğine inanan AP'nin karşısına bayramda bir engel çıkmıştır. Cumhurbaşkanı'nın hukuk danışmanı olan Ankara Üniversitesi Öğretim Üyeleri'nden Prof. Faruk Erem, tasarı ile ilgili olarak hazırladığı bir raporda, «Tasarının anayasayı kısıtladığını, fikir yasalarının riyakârlık doğuracağını, ileri sürmüğü ve «Tasarının yapmak istediği şey, totaliter rejimlerin benimsediği bir yolu, başka bir hedefe ulaşmak için tercih etmiş olmasıdır» demiştir.

Gerek Erem'in raporu, gerekse diğer partilerin sözcüklerinin tasarıya karşı beyanları Terör Kanunu'nun parlamentodan kolay kolay geçmeyeceği, geçse bile Çankaya'da veto edileceği izlenimini yaratmakta ise de, Dinçer'in «Tasarının eksik ya da fazla noktaları üzerinde pa-

YURTTA SULH CİHANDA SULH

16 Şubat olayı bir temel gerçeği daha iyi anlamamıza yararsa iyi olacak. Cihanda sulh olmadan yurtta sulh olabilir sanmak bir ham hayaldir. Amerika yeryüzünde dal attığı her bir yerden sökülüp atılmadıkça, emperyalizmin köküne kibrit suyu ekilmedikçe, geri kalmış hiç bir yurtta, ne burada ne başka bir yerde, sulh olmayacak. Bu demek ki, bizde de, Türk yurdunda da, sulhun yolu cihanda savaştan geçer. Yani şu anda yeryüzünün dört kapısında emperyalist sömürücüye karşı verilen milli kurtuluş savaşlarından geçer. Biz de bütünün parçasıyız, ve cihanda savaş oldukça - ki Amerikan emperyalizmi ayakta durdukça cihanda savaş olacaktır - biz de o savaşın içindeyiz demektir. Hiç bir ince politika, hiç bir usta el bizi bu savaşın dışında tutamaz. Bu gerçeği görmemek, ve de söylememek, açıkça emperyalizmden yana olmak demektir.

Emperyalizmin cihan savaşının alanı, içine sızdığı yurttardır. Savaşın dışında değil, ta içindeyiz. 16 Şubatta bu savaşın muharebelerinden biri verildi.

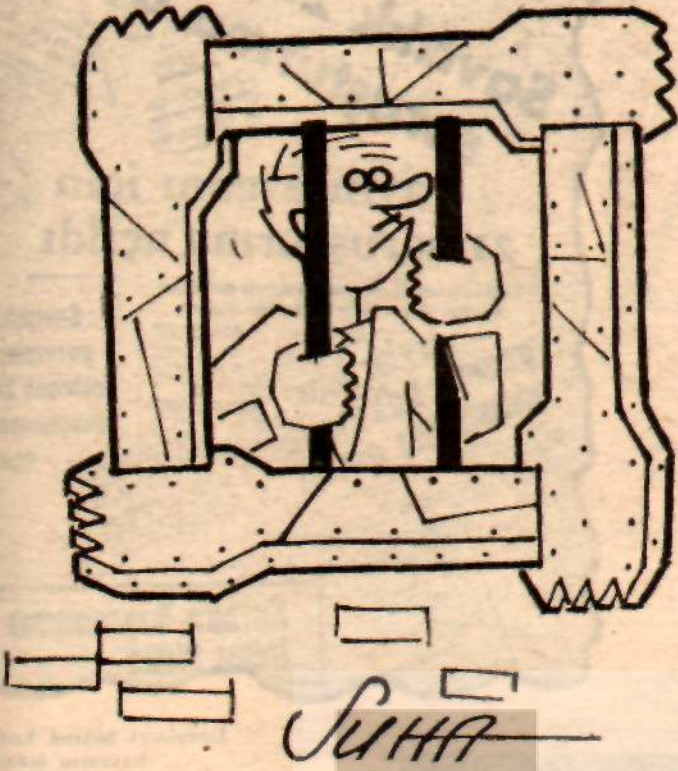
Amerikan emperyalizmi buradaki işbirlikçilerinin eliyle, düzeniyle, copuyla, sis bombası ve hançeriyle, bağımsızlık için yürüyenlerin üzerine saldırdı. 16 Şubat bilgelediğimiz bir sağ - sol çatışması değildi, bunu iyi koyalım. O gün orada Türkiye'nin bağımsızlığı gereğini yüreklerinde duyan yığınların bir bölüğü, yirmi bin insan, içici, köylü, aydın, genci, emperyalizmin açık saldırısına uğradı. Bağımsızlık fikrinin güngünde kök saldığını görüp kuşkulananlar, millici bilincin gülenip somutlanmasından gıcmanlar, donanmasını getirip ta boğazımıza dayayan Amerikalı ve onun buradaki ortakları, o gün harekete geçtiler. Nicedir kimi usta, kimi kaba ellerde eğriilen bir uğursuz masahı ipliği pazara çıktığı için, yani Amerika giderse Rusya gelir tehdidi artık sökmek olduğu için saldırdılar. Yurdun her bir kesiminde bu «kutsal» yalana karşı çıkan, her türlü tehditten yakanızı sıyırmaman tek yolu bağımsız olmanızdır diyen genç ve dinç sesler duyulmaya başlandı çünkü, ve de bu sesler emekçi yığınların kulağına varmaya başlamıştı, onun için saldırdılar.

Salırdılar ve gürdük, hepimiz milletçe gürdük, karşımızdakilerin ne biçim bir «dostluk», ve ne biçim bir «sulh» için işbirliğine yattıklarını.

Şimdi de emperyalizmin adamları, çürük basın ve çürük politikacılar, milletin gözü önünde iktidara, idareyle ve polisle düzenlenen bir olayı sözde millete, müslüman halka malederek saldırdı, daha da ileri götürmeye, yurtta kardeş kanı dökülür tehdidi ardında tezgâhlanmaya çalışan türlü kitiptiyoz kumpaslara ortam hazırlamaya uğraşmaktalar. Sittin senenin fikriyle, zikriyle kaşarlanmış halk düşmanları bir gecede halkın seddeli hâmisini kesilmişler, yabancı «dost»tan buldukları yüzle, gerçek millici ve halkçı güçlere veryan-sın ediyorlar.

Etsinler... «Millet kızılara dersini verdi» safsatasının ardında emperyalizmin savaş borusunu öttürenler, işledikleri günahın karşılığını ergeç ödeyecekler. Millet de, müslüman halk da, ömürlerini onlara taan eylemekle tüketmiş küstah sahtekarların Amerikan gavuru hesabına döküldükleri kanı, çevirdikleri dolabı yanlarına komayacak.

T. AĞAOĞLU



zarlık» önerisini yabana atmak gerektir. Belki tasarı bugünkü haliyle meclislerden geçmeyecektir ama, ortacıları pek ürkütmecektir, ama solcuların canına okuyacak değişikliklerle kanunlaşmasına koalisyon dönemlerinden salıkhı muhalefet partilerinin ses çıkartmaması ihtimalini gözden uzak tutmak lazımdır. Tasarı bir takım pazarlıklarla, TİP dışındaki partilerin anlaştığı şekilde parlamentodan geçerse, «anayasayı sosyalizme kapalı» ilan etmiş bir Sunay'ın da buna karşı çıkması beklenmemelidir.

Parti içindeki muhalefete bile tahammülü olmadığını bir kaç defa ortaya koyan ve işbirliği yaptığı grupları başı sıkıştırdığında derhal ortada bırakarak Demirel, Adalet Bakanı Dinçer'e emir vererek seçim Kanunu'nun ön seçim sistemini de-

ğiştiren tasarıyı bir an önce hazırlayıp getirmesini istemişti. Getirilen tasarıyı inceleyen Demirel, AP içindeki fanatik sağcılarla eski DP'ileri ekarte edebilmek için bazı ekler konulmasını kendine göre uygun bulmuş ve tasarıyı geri yollamıştı.

Son şeklini alan tasarı eğer, AP grublarından ve parlamentodan geçecek olursa, gerçekten siyasi partilerin genel merkezleri teşkilata hakim olacak ve ön seçimlerde genel merkeze rağmen adaylık sırasını almış, istenmeyen kişilerin bütün yolları kapatılacaktır. Tasarıya göre, isteyen adaylığını koyup listelerde yerini alacak ve bu listeler üzerinde konulacak tercih işaretleri, sonucu belli edecektir. Tabii böylece oy ayrımı biraz daha karışmakta, fakat ön seçimlerde teşkilatın milletvekillerine hakim olmaları ve bir takım karanlık işler çevirmeleri de önlenmiş olmaktadır. Demirel'in isteği, teşkilatın desteğini almış, genel merkezin uygun görmediği kimseleri seçtirmemektir... Çünkü, son mahalli seçimlerde eski DP'ilerle, ümmetçiler güçlerini ortaya koymuşlardır...

Kanlı Pazar filmi üzerine pazarlıklar!

KANLI Pazar olaylarının asıl sorumluları perde arkasına gizlenirken devrimci kuruluşlar suç delillerini ortaya koymak için hummalı şekilde çalışmaktadırlar.

Kanlı olayların sorumlularını tesbit etmekte en yararlı belge ise, şüphesiz, o sırada çekilmiş olan fotoğraf ve filmlerdir.

Devrimcilere yapılan saldırıyı en küçük ayrıntılarına kadar tesbit eden filmler, Genç Sinemacılar Grubu tarafından çekilmiştir.

Genç Sinemacılar Grubu, geçen ekim ayında kurulduğu zaman «Sinemacı kendi ülkesinin gerçeklerine eğilmeye yükümlü-

Şu Adalet Partisi iktidarı bir iyice komik oldu artık. Şu son günlerde Türkiye'de olup biten çok şeye gülmeden geçemiyorsun ya... Adalet Partisi Anayasayı Koruma kanunu çıkarıyormuş! Bu kanun kime karşı işleyecek, işlese işlese ancak Adalet Partisine karşı işleyecek. Bir iktidar da kendisine karşı kanun çıkarır mı? Buna Adalet Partisi demişler, yapamayacağı şey yoktur. Akla hayale gelmedik her bir acıplığı yapar bu parti. Tam dört yıldır, camileri birer kışla eyleyip orada milisler yetiştirilerekten Anayasanın canına okuyan sen değil misin? Bu milislerine insan öldürtüp bütün dünyanın karşısında gerp gerp gerinen sen değil misin? Anayasanın istediği, daha doğrusu emrettiği toprak reformunu yapmayan sen değil misin? Danıştay kararlarını çiğneyen sen değil misin? Öğretmenleri oradan oraya sürüp de perperişan eyleyen sen değil misin? Kamu aleyhine mülkiyeti kullandıran sen değil misin? Vatandaşın düşüncesine, söz ve yazma ve de çizme özgürlüğüne karşı uzanan kanlı el senin elin değil mi? Sen sonra tut da Anayasayı koruma kanunu çıkar öyle mi? Kime yutturuyorsun a efendi?

Son günlerde gene üç tane kitap toplattırdı Adalet Partisi iktidarı. Bu kitap toplatmaları tam Anayasaya uygun öyle mi? Tam insanlığa uygun öyle mi? Medeniyete uygun öyle mi? Elin adamı yirminci yüzyılda kitap toplatana bilmem nereleriyle gülüyor. Kitap toplatana kim insandan sayar bu çağda... Kitap toplatılan bir memleketi bir çağda kim ciddiye alır da ona millet gözüyle bakar. Çağımızın en utanç verici bir işi kitap toplatmaktır. Alman milleti öldürdüğü altı milyon Yahudinin kaamını bir gün belki insanlığa öder ama Hitlerin yaktığı kitapların utanç damgasını hiç bir zaman alından silmez. Düşmez kalkmaz bir Allah, Türk milleti Adalet Partisi iktidarının eline geçmişse de bile, çağımızda kitap toplatılan bir memleket olmağa layık değildir. Toplatılan kitaplar da ne, Leninin, Plehanovun kitapları... klasik olmuş kitaplar. Neden toplatıyor bunları AP iktidarı? Romanlar, hikâyeler toplatıyor. Öüne gelen kitabı toplatıyor. Neden, niçin? Her halde Anayasayı korumak için olacak. Hay sana Allah uzun ömürler versin Süleyman Bey. Öyle de duruyor ya... Bu gidiş ne gidis ya!.. Süleyman Bey iktidarının toplattığı kitapların çoğu Amerikada, o hayran olduğu Amerikada çıkmış. Hem de milyonlarca satmış. Bakın, Amerika batmıyor mu? Fransada, İngilterede, Alamanyada, Sovyetler Birliğinde çıkmış, işte bu yüzden de bu milletler batmışlar, değil mi? Anı sanlı, pek sanlı Süleyman Bey Türk milletini böyleli millet yıkan kitaplardan korumak ister. Süleyman Bey çok vatanseverdir. Vatamın tüyüne hile gelmesini ister mi? O Amerikalılar, o Fransızlar, o İngilizler, o Sovyetler Birliği vatan hainidirler ki bu kitapları yayımlıyorlar. O vahşiler ki, böyle vatanseverlikle uyumaz kitap-

dır... Gerçek bildiri yapıtlarımız ortaya koyacaktır» diyordu. Kanlı Pazar'da çekilen 16 ve 8 milimetrelilik filmler, Genç Sinemacılar'ın gerçek bildirisi olmuştur. Çekilen filmler, daha sonra Genç Sinemacılar tarafından, kendilerine maddi yardım yapan sendikaya verilmiştir.

Kanlı olaylar sırasında, genç sinemacıların dışında bir başka grup da, ticari amaçlarla çağın filmlerine çekmiştir. Ankara Televizyonu'nun Kanlı Pazar filmini göstermeye talip olması üzerine, Genç Sinemacılar'ın filmi de çeşitli oyunlarla sendikadan alıp kendi çalışmalarına ekleyen bu grup, kazanç hesaplarıyla pazarlıklara girişmiştir. Montajcı tüccar, filmin Ankara Televizyonu'nda gösterilmesi için 15 Bin Lira talep etmiştir.

Ankara Televizyonu bu parayı verip vermemekte tereddüt ederken, o sırada Başbakan Demirel tamamen siyasi hesaplarla filmin televizyonda gösterilmesini yasaklamıştır.

Bunun üzerine CHP'iler harekete geçerek filme talip olmuştur. Genç Sinemacılar'ın çalışmalarının ürünü de kendi çıkarları için kullanan montajcı tüccar, filme CHP'den 7 bin lira istemiştir.

Filmin CHP Grubu'nda gösterilmesinden sonra piyasa daha da hareketlenmiş, bir İstanbul gazetesi filmi kendi sinema reklamlarında kullanmak istediğini bildirmiştir. Montajcı tüccar bu gazetedan de 35 bin lira fiyat istemiştir. Bunu bir başka gazetenin filmi foto — roman şeklinde yayınlama teklifi izlemiştir.

ları basıyorlar. Süleyman Bey hiçbir zaman böylesi kötülöklere izin vermeyecektir.

Anayasayı koruma kanunu... Gerçekten bu Anayasanın korunması gerek. Öyle değil mi? Çok kitap çıkıyor Türkiye'de. Çok kağıt gidiyor. Şu kağıt işine de gelince... Karaborsa ağzına kadar izmit fabrikası kağıtlarıyla dolu. Kitapçılara gelince izmit kağıt fabrikası onlara kolay kolay kağıt vermez. Karaborsadan istediğin kadar kağıt al... Sen izmit kağıt fabrikasına paramı yattır, sonra da aylar ayı bekle dur ki, fabrika sana kağıt verecek... Ve karaborsada istediğin kadar kağıt... Basmayın efendim, kitap basmayın... Nasıl olsa hükümet o bastığımız kitapları toplatacak değil mi? Millettin de kağıdı yatacak değil mi? Bir gün eğer tarih yazarsa, AP iktidarı devrini tarih utançından yazmayacak sanıyorum, orası ya kapkara, ya da bomboş kalacak. Mesru sayılan bir iktidarın kitap toplattığı, milisler kurup adam öldürdüğü, bir eskiye bile verdiği sözü tutmadığı, bir milleti atomla ölüme mahkum ettiği, üsere üs değil, tesis dediği, insansız bir tefeci bölüğünün doğduğu... sömürgecilğe kul köle olduğu... saymakla bitmez ki... Ve altıncı filo ve otuz binden fazla Amerikan askeri, dost adı altında... Ve işgal edilmiş vatan toprakları... Ve borcun gırtlığa çıktığı.

AP çıkarsın bakalım da görelim Anayasayı Koruma Kanununu... Çıkarsın bakalım gücü yeterse... Çıkarsın da sonunu görsün... Üç yıldır bütün muhalefet, bütün ilerici güçler AP iktidarına destek oldular. Amanın burnu kanamasını suçladılar. Amanın Anayasa zedelemesini... Amanın ha amanın... Süleyman Bey iktidarı da bundan dolayı kendinde bir güç vehmetti. Madem ki, bütün yaptıklarımız yutuluyor, her istediğimizi istüneye dediler. Yaptırmazlar Süleyman Bey.. Yap bakalım.

Kompradorluk gümbür gümbür çöküyor. Türkiye ekonomisi iflas halinde... Bunu herkes görüyor. Bu çöküş kompradorluğu da birlikte alıp götürülecek. Herhangi bir müdahale bu çöküşü bir aşı olabilir. Bu çöküşün günahını üstüne alır. Onun için biraz sabır. Süleyman Bey ne yaparsa yapın biraz sabır.

Türk vatanseverleri, ileri güçleri Anayasayı, Süleyman Bey iktidarının çıkaracağı Anayasayı Koruma Kanununa karşı da koruyacaklardır. Türk emekçilerinin bu kadar güçleri vardır. Türkiye Anayasacıları Süleyman Bey takımından daha güçlüdürler. Bunu Süleyman Bey iktidarı da öğrenecektir. Hem de tez günde. Ve Anayasa sınırlarına çekilmek zorunda kalacaktır Süleyman Bey iktidarı.

Bugünlerde ortaklık karmakarış. Biraz ilerici güçlerin şaşkınlığı, biraz Amerika'na hinoğluluğu yaptı bunu. Yakında ortaklık durulacak. Hanyı Konya belli olacaktır. Umutsuzluğa düşmek yok. Anayasa güçleri dimdik ayakta. Hiçbir akılsızlığa izin verilmeyecektir.

TOPLUM POLİSİ

Toplum toplum dediler
Cop, kalkan, miğfer verdiler
Nice gencin başını yediler

Dairede vazife dediler
Kışlaya gönderdiler
Top tüfek eksik edip
Gençliği düşman bellettiler

Arabaya bindirdiler
Sıra sıra dizdiler
Daha sonra millete
Fruko dedirttiler

Cop, kalkan, bomba verdiler
Cengaver eylediler
Bonunla da kalmıyarak
Romahlar devrine döndürdiler

Talat AŞIK (*)

(*) Talat Aşık, Kanlı Pazar olaylarından sonra «Fruko» üniformasını daha fazla taşımaktan utanç duyarak istifa edip Almanya'ya giden polislerden biridir. Bu şiiri Kanlı Pazar'dan sonra yazmıştır.

Yaşar Kemal ve Yaşar Uçar bir davadan beraat ettiler

ANT'çılar için istenen ceza 320 yıla yükseldi

KANLI Pazar olaylarından sonra sol tahrikçi durumda göstermek ve yeni terör tedbirlerine ortam hazırlamak amacıyla devrimci yazarlar ve gazeteciler aleyhine arka arkaya davalar açılmıştır. Günlük gazetelerde de açıklandığı gibi sadece ANT yazarları aleyhine bir haftada altı dava birden açılarak rekor kırılmıştır.

ANT'nın yazarları ve yazar işleri müdürleri aleyhine açılan dosyaların sayısı 74'e yükselmiş olup ANT mensupları hakkında toplam olarak 320 yıl hapis cezası istenmiştir.

Bu davalardan 4'ü beraatle, ikisi mahkûmiyetle sonuçlanmıştır.

Geçen hafta Toplu Basın Mahkemesi'nde yapılan duruşmalarda Yaşar Kemal ve eski sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar, «İşgal Toprağı, Kurt Köpeği» başlıklı yazıdan beraat etmişlerdir. Amerikan işyerlerindeki grevde Türk işçilerinin üzerine Amerikan köpeklerinin saldırılması ve iktidarın Amerikalı işvereni tutması üzerine Yaşar Kemal'in yazdığı bu yazıdan dolayı savcılık T.C.K.'nın 312. maddesine göre «sınıfları tehlikeli surette kin ve adavete tahrik ettikleri» iddiasıyla dava açmış bulunuyordu.

Arkadaşımız Yaşar Kemal'in halen altı davası ile savcılığa açılmış iki soruşturması vardır. Son olarak «Failli meçhul olmayan cinayet» başlıklı yazısından dolayı hükümeti tahkir ettiği iddiasıyla 6 yıla kadar hapis talebiyle soruşturma açılmıştır. Yaşar Kemal hakkında savcıların istediği cezaların toplamı 34,5 yılı bulmaktadır.

Geçen hafta savcılık, dergimiz yönetmeni Doğan Özgüden hakkında da «Karagün, 10 Şubat» başlıklı yazısından dolayı «devlet kuvvetlerini tahkir ettiği» iddiasıyla 6 yıla kadar

hapis talebiyle soruşturma açmıştır. Doğan Özgüden hakkında şimdiye kadar 22 dava ve bir soruşturma açılmış olup talep edilen ceza miktarı 76,5 yılı bulmaktadır. Özgüden, «hükümeti tahkir» iddiasıyla açılan üç davadan beraat etmiş olup diğer davaları çeşitli mahkemelerde görülmektedir. Özgüden aleyhine ayrıca 250 bin lirahk üç tazminat davası da devam etmektedir.

Can Yücel hakkında da geçen hafta, «Çağrı» başlıklı yazısından T.C.K.'nın 159. maddesini ihlal ettiği iddiasıyla yeni bir soruşturma açılmıştır. Yücel'in ayrıca iki yıl hapis talebiyle açılmış bir davasının duruşması devam etmektedir.

Geçen hafta açılan soruşturmalardan biri de Che Guevara'nın yazdığı Fidel Castro isimli şiirle ilgilidir. Savcılık Che'nin bu şiirinde komünizm propagandası yapıldığı iddiasıyla şiiri çeviren Ülkü Tamer ve sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı hakkında 15 yıla kadar hapis talebiyle soruşturma açmıştır.

142. maddeden hakkındaki soruşturma açılan arkadaşlarımızdan Fethi Naci ve Yaşar Uçar'a verilen 1,5 yıl hapis ve altı ay sürgün cezası avukatımız Müşür Kaya Canpolat tarafından temyiz edilmiştir.

Hüseyin Baş'ın «NATO Kovulmalıdır» başlıklı yazısından dolayı «hükümeti tahkir ettiği» iddiasıyla hakkında 6 yıla kadar hapis talebiyle açılan davanın duruşması ağır ceza mahkemesinde devam etmektedir.

Eski sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar hakkında 70,5 yıla kadar hapis talebiyle açılan 17 dava ve soruşturmadan dördü beraat ve ikisi mahkûmiyetle sonuçlanmıştır. Uçar'ın diğer davalarının duruşmaları devam etmektedir.

Hakkında talep edilen cezalar bakımından ANT mensupları içinde rekor, sorumlu müdürü-



ANT aleyhine dava üstüne dava açtıran Adalet Bakanı Hasan Dincer

müz Alpay Kabacalı'ya alttır. Kabacalı hakkında bir yıldan az bir zaman içinde 17 dava ve soruşturma açılmış olup toplam olarak 93 yıla kadar hapis istenmektedir.

Guevara'nın Gerilla Günlüğü'nü çeviren Hüseyin Güneş hakkında da «komünizm propagandası» yaptığı iddiasıyla 15 yıla kadar hapis talebiyle dava açılmıştır.

Bu dava temposu böyle devam ettiği takdirde ANT'çılarının çok yakında dergide oturup çalışmalarını dahi imkansız hale gelecektir.

Tekzip skandalı

Tekzip hakkı Türkiye'de öteden beri kötüye kullanılmak istenmiş ve özellikle yargıç teminatının bulunmadığı dönemler-

Savcılık 21 yazı için soruşturma açtı

yayın organı için 21 soruşturma açıldı

Taksim olayları için açılan soruşturmalarda sorumlu olan hakkında 10 yıla kadar hapis cezası isteniyor

olaylar için gazete hakkında soruşturma açıldı

Savcılık, gazeteler hakkında 21 soruşturma açtı

Kurban Bayramımız Kutlu Olsun

Devrimci basma kurban bayramı tebriği...

Okulu'ndaki devrimci ve anti-emperyalist gençlik hareketini ezmek için bir kaç öğrenciyi a-yartarak Hür Düşünce Kulübü adı altında sağcı bir örgüt kur-durmağa kalkmıştır demistik.

Bu haber üzerine Yaşar Şener adında birisi ANT'ı tekzip etmek üzere mahkemeye bağ-vurmuş. İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimisi de, «Hür Düşünce Kulübü adı altında teşekkül eden bir grubun menfaatlerine aykırı görüldüğünden, bu grubun başkanı sıfatı ile Yaşar Şener ta-rafından yapılan tekzip talebi-nin kabulüne» gerekçesi (!) ile tekzipin dergimizde yayınlan-masına karar vermiştir.

Oysa tekzipte «Hür Düşünce Kulübü» isminde bir teşekkül mevcut olmayıp bu sadece boy-koton kesilmesi gayesiyle... te-şekkül etmiş hür düşünce komi-tesidir» denilmekte ve daha son-ra ANT'a iftirallarda bulunul-maktadır.

«Tekzip» diye gönderilen bu yazının, özü itibariyle haberimi-zi doğrulamaması bir yana, mah-kemece kabul edilmesi de açıkça bir kanunsuzluktur, hattâ ka-nunsuzluğun himayesidir.

Basın Kanunu'nun 19. madde-si, tekzip hakkının ancak ger-çek kişiler, devlet daireleri, ka-mu müesseseleri ve tüzel kişiler tarafından kullanılabilceğini belirtmiştir. Yaşar Şener isimli şahsın tekzipinde ise, tüzel ki-şiliği haliz bir teşekkülün mev-cut olmadığı açıkça ifade edil-miştir. Bu açık itiraf karşın-da, esastaki haksızlık bir yana, tekzipin sırf bu yüzden redde-dilmesi gerekmektedir. Ne ya-zık ki, bu gerekçe ile bir üst mahkeme olan 9. Asliye Ceza Mahkemesi'ne yaptığımız itiraz da dikkate alınmamış, yani bu hakim de kanunsuzluğa katıl-mıştır. Üstelik, anayasa, bütün mahkemelerin kararlarını ge-rekçeli olarak vermeleri gerektiğini 135. maddesinde belirttiği halde, itirazımız hiçbir gerekçe göstermeden reddedilmiştir.

Yargıçların da bilerek yada bilmeyerek kanunsuzluğa âlet olmaları, bizzat kanunsuzluk yapmaları tek kelimeyle hazi-dir.

BİR DEMET MIMOZA

Anlaşılan, bu yıl Adalar'da erken açtı mimozalar. Kınalı'da epify oturmuş-luğum var da bilirim, Mart sonlarına doğru güneşli bir sarıya keser ortalık. Hele Ada'nın arkasındaki bayırlarda a-naçlaşmış dallardan pıtırak veren mi-mozalar yaz aydınlığını muştular. Say-fiyeciler gelip, konaklarına kurulumuş-tur. Kışın çilesini çekmiş yerlilerin çocuklarıyla; tipide, ayazda, poyraz-da, betonlar üstünde buz kesmiş inşaat işçileri yazın kapısından bile bakamıya-cakları bahçelere dalar, mimoza derer-ler. Bu, olsa olsa, bir onbeş gün süren bir Mimoza Demokrasisi'dir. İki yıl ön-ceedi, bir gün, oğlum Hasan eve elinde bir mimoza dalıyla geldi, anasına ar-mağan getirmiş dahi; sonra cebinden bir beş lirahk çıkarıp verdi bana. Ev ara-mağa gelen sayfiyecilere satmış mimo-zaları... Ömründe ilk kazandığı paraydı bu. Bayram ettik; ben bir şişe şarap

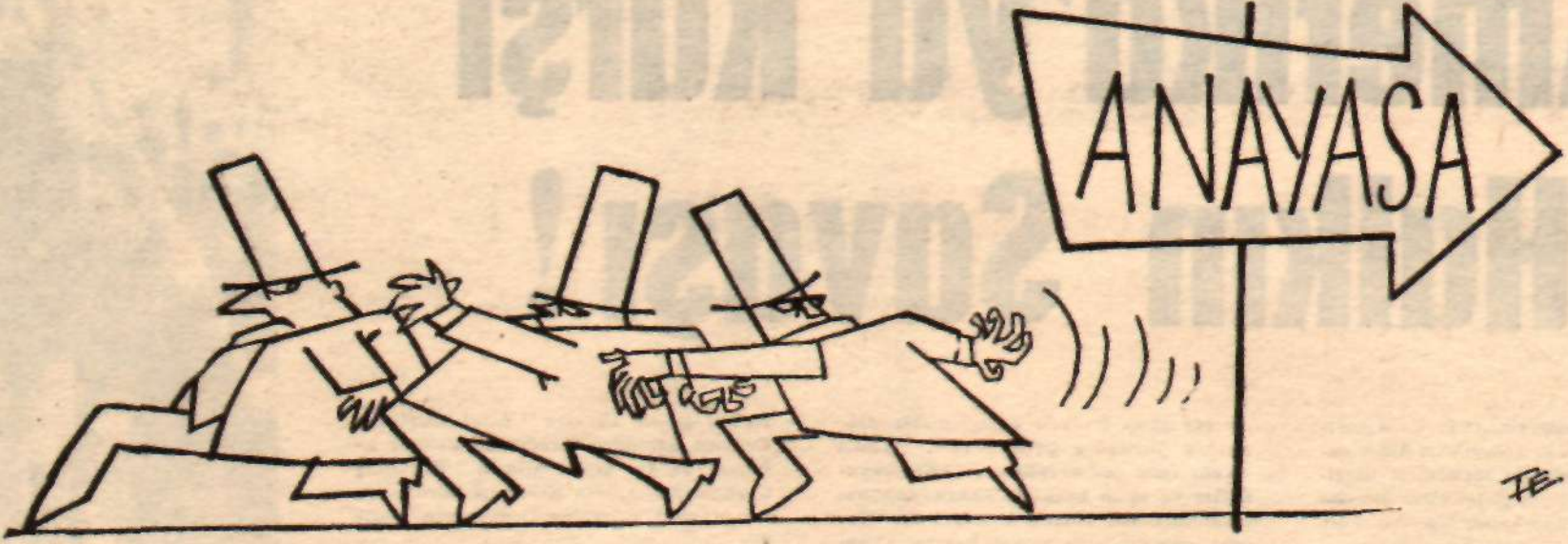
açtım, anaları da çocuklara kıymalı, pa-tatesli Boşnak böreği yaptırı.

Aklınıza bile gelmediydi bunun hırsızlık olduğunu. Yedigün ekmek gibi biliyorum, bir Musevi milyonerinin bah-çesinden, Büyüka'da, mimoza kopar-ırken suçüstü yakalanıp, tutuklanan inşaat işçisi, Binali Ateş de suç işledi-ğinin farkında değildi. Ne hızla gelişi-yoruz, Yarabbi!.. Ne çabuk bir demet mimoza'yı majdan sayar olduk, ne çabuk mal güvenliğine böyle tiftiz, böyle düşün- olduk!.. Mâsaallah, çok gelişi-miş ülkelere döndük!.. Liebknecht anla-tıyor: Marx, Londra'nın Hampstead Heath kurlarında teferice çıkmış, bir gün, ailesiyle... Çocuklar bir çayırın çiti dibinde sümbüller görmüşler, koşmuş-lar o yana, Çiçek Koparmak Yasaktır! levhası olmadığı halde, bebeler korkula-rından el sürememişler de, içlerini çeke çeke uzaktan seyretmişler sümbülleri!.. Bizim oğlan da, Binali Ateş de, çaresiz,

gececek bu eğitenden ve öğrenecekler Büyüka'dalar'da kuyuları silme kapat-mış zenginlerin bahçelerinden çiçek ko-parmanın düpedüz suç olduğunu. Yok-sa, suç aleti, bir demet mimoza ellerin-de, karakolu, adliye'yi boylayacaklar!.. Başka biçim suç aletleri, örneğin gece-nin, Taksim alanı'nda işleyen süstahlar, muştalar, ve başka çeşit suçlular yok mu? Var tabii!.. Onların da toplanma-sına, yakalanmasına, tutuklanmasına sıra gelecek. Ama biz şimdilik mimoza-larla, kitaplarla uğraşıyoruz!.. Hele mal - güvenliği sağlansın, can - güven-liği, nasıl olsa, sağlama bağlanır!..

Ama bu arada, Taksim Alanı dedim de, aklıma düştü, TİP'in Beyoğlu İlçe-sinden 172 sayılı üyesi Aytaç'ın yash eşine bir demet mimoza götürüyüm, ya-da o, bu yazıyı bir Musevi milyonerinin bahçesinden, tutuklanma pahasına da olsa, Aytaç'ın anısı için kopardığım bir demet mimoza sayсын.

Can YÜCEL



«Dehşet Yolcuları»

Kanlı Pazar ve Reichstag Yangını

Alpay KABACALI

KANLI Pazar'ın hazırlanması, uygulanması ve sonrası ile Alman faşizmi tarihinin ünlü «Reichstag Yangını» arasında korkunç bir benzerlik var!

1933'de Hitler rejimi Alman Reichstag (Büyük Millet Meclisi)'ni ateşe vererek eski partileri imha edecek ve kundakçılık suçunu devrimci partiye yükleyecek, yangın bir komünist ayaklanmasının ilk işareti olarak gösterilecektir. Böylece, ayaklanmayı önlemek gerekçesi ile hitlercilerin darbesi indirilecektir. Almanya halkına, Faşist terör, nazi yağması başlayacaktır.

1969'un Türkiye'sinde 16 Şubat «Kanlı Pazar» ise, Hitler faşizminin yerini alan Amerikan emperyalizmi ile onun safında toplanan «şeriatçı» grup ve egemen sınıfların sömürü düzenini sürdürmek isteyen kanlı bir iktidar tarafından düzenlenmiştir. Gerekçe, hitlerci darbenin gösterdiği gerekçe: Sol bir ayaklanma olarak gösterilen antiemperyalist halk hareketini önlemek. Bu yeni provokasyon, tam anlamıyla uygulamaya aktarılamamış olmakla beraber, 1933 Almanya'sının faşist terörünü, nazi yağmasını gerçekleştirmek için bütün hazırlıklar tamamlanmıştır. Yine, tıpkı Hitler rejimi gibi, kundakçılık suçu devrimcilerin üzerine yüklenmektedir.

REICHSTAG yangınına sanıklar olarak, Alman devrimci partisinin lideri Ernst Thälmann, bu partinin milletvekillerinden Torgler, provokatörlerin oyuncuğu olan Hollandalı Van der Lubbe, «komünist yeraltı komplocuları» olarak nitelenen Tanev ve Popov adlı iki Bulgar ve Komünist Enternasyonal'in İcra komitesi üyesi, ünlü sosyalist Dimitrov tutuklanmıştır. Bizzat hükümetin oynadığı kundak oyunuyla uzak - yakın hiçbir ilgisi olmayan bu sanıklar, nazi mahkemelerine, nazi emirlerine göre yargılama yapan mahkemelerde yargılanmışlardır. Buna karşın, Dimitrov sosyalizm tarihine geçen savunmaları ile beraat etmiştir. Bu beraat, aynı zamanda hitlercilerin mahkûmiyeti olmuştur. Çünkü Dimitrov, aralarında başbakan yardımcısı — Türk kamu oyunun çok iyi tanıdığı — Von Papen de olmak üzere, tüm nazi yöneticilerine sormuştur: «Ayaklanmayı kimsenin ciddi olarak beklemediği ve bu masah Reichstag yangınından sonra S.A. ve S.S. birliklerinin zulüm ve zorbalıklarını haklı göstermek için

yayıldığı doğru mudur?», «Reichstag yangınında kimlerin çıkarı vardı? Bu açık provokasyondan kim yararlanabilirdi ve gerçekten de yararlanmıştı?», «Reichstag yangını işçi partilerinin yıkılması için bir işaret olmuştur mudur? Ve bu yangın Hitler hükümetindeki iç çatışmalara son vermemiş midir?» Dimitrov'un bütün bu soruları cevapsız kalmıştır. (1)

1 969 Türkiye'sinde de iktidar, «Kanlı Pazar»dan yalnız devrimcileri değil, «tarafsız» olarak bilinen basın bile sorumlu tutmuştur. İçişleri Bakanı, «Kanlı Pazardan sonra Meclis kürsüsünde, hiç utanmadan olaylardan bütün devrimci güçleri, özellikle TİP'i sorumlu tutmuş, hattâ isim vererek, bir arkadaşımıza ilgisiz olmayan bir takım eylemleri izafe edecek kadar küçülmüştür. Bu iktidar, hazırlanan korkunç «Reichstag Yangını» planını şteden beri uygulamaya girişen, kanlı olayların tahrikçisi olan basın için, ancak olaylardan sonra göstermelik bir iki soruşturma açılmasını emretmiştir. Buna karşılık, tarafsız ve devrimci basın, bazı savcılara telefonla verilen emirlerden sonra dava yağmuruna tutulmuştur. İktidarın, Anayasa hükmüne rağmen bağımsızlığı sağlamamış savcılardan bazılarına, yani nakil yada işten el çekirme gibi tehditlerden korkarak bu emirleri yerine getirmek durumunda olanlara verdiği kanunsuz emirlerle (2), on gün içinde, sadece «sindirme» amacıyla, konuyla uzak yakın hiçbir ilgisi olmayan yazılar için dahi, otuza yakın soruşturma açılmıştır. Bu soruşturmalardan sonra «Anayasa Nizamı Koruma Kanunu» adıyla hazırlanan terör tasarısı meclisin ilgili komisyonlarına verilmiştir. Bütün bunlardan sonra tahrikçi yayın organları açık açık hitlerciligi öven yayınlara başlamışlardır. İktidarın amacı açıkça bellidir artık: Faşizm ve terörü getirdikten sonra, Amerikan emperyalizmiyle el ele soygun düzenini sürdürmek!..

NE var ki, bu kanlı iktidar 1969 Türkiye'sini 1933 Almanya'sına benzetirken yanılmaktadır. Türkiye'de, her şeye rağmen bir anayasa ve bağımsız yargı organları vardır.

Türkiye solu, bugün baskılara, iftiralara ve komplolara rağmen dimdik ayakta ise ve her geçen gün güçlenmekte ise, bunda bağımsız mahkemelerin,

namuslu yargıların büyük payı vardır. Yargıtay'ın «Sosyalist Türkiye» adlı kitabı beraat ettiren, anayasa hükümlerinin uygulanmaması ve sosyal adaletin gerçekleştirilmemesi halinde halkın direnme hakkının mevcut olduğunu ileri sürmenin suç olmayacağını belirten kararı bile Türkiye için bir büyük aşamadır (3). Yaşar Kemal için ANT'ta yayınlanan yazısından dolayı geçen hafta verilen beraat kararı ve AP iktidarınca çıkarılan Anayasaya aykırı kanunların Anayasa mahkemesince iptal edilmesi de bu kanunları doğrulamaktadır. Mahkemelerin bağımsızlığı ve övgüye değer genel tutumu dolayısıyla ki adalete gölge düşürülmesine taraftar değiliz. Bu nedenle Alkılıç için verilen korkunç mahkûmiyet kararını dahi, adalet mekanizmasına değil, feci bir adli hatanın varlığına bağlıyoruz.

Bazı savcıların baskı yöntemlerine alet olabilen bir takım yargıçlar bulunabilir. Toplumcular için açılan davaların çoğunlukla neden aynı sorgu yargısına yada aynı ağır ceza heyetine gönderildiği düşünülebilir. Fakat istisnaların kurahı bozmadığını unutmamak gerekir. Adaletle olan güveniniz, bu çeşit soruşturmalara, davalara, terör kanunlarına gülüp geçmemizi gerektiriyor...

DÜŞÜNÜZ ki, sarıalmaz devrimciliği sayesinde Dimitrov, nazi mahkemesinde dahi beraat etmiştir. Nazi organı Leipziger Neuste Nachrichten gazetesi bile, 24.9.1933 tarihinde, «Dimitrov'un daha ilk sözlerinden, bu adamın bu büyük davayı, özünde siyasi nitelik taşıyan hayatının bir parçası haline getirdiği anlaşılmaktaydı. Reichstag yangınında rolü önemli değildir. Dimitrov'un en büyük çapta bir manevi kundakçı olduğu anlaşılmıştır...» diye yazmıştır.

Gündümüzün antiemperyalist kavgasında, Türkiye halkının emek savaşında devrimcilere düşen görev, bu çeşit baskılara, emperyalizmin gücüne, kanlı iktidarın terörüne karşı savaşımdır!

- (1) Marcel Willard: Babeuf'ten Dimitrof'a Sosyalist Savunmalar. Türkçesi: Şahin Say, Gün Yayınları, İstanbul - 1967.
- (2) Alpay Kabacalı: Savcılar Küleleştiriliyor. ANT, sayı 85, 15.8.1968.
- (3) ANT, sayı 91, 24.9.1969.

Amerika'ya Karşı Halkın Savaşı!



merikan askerlerinin Türkiye'den çekilmesini, Türkiye'nin NATO'dan çıkmasını isteyen Türk milliyetçileridir. Yurtta yaklaşan faşizme ve mevcut teröre karşı direniyorlar.» demiştir.

Amerika'da

Amerikan emperyalizminin Türkiye'de kirli oyunlar çevirdiği bir sırada Amerika'da okuyan Türk öğrencileri de Türkiye'deki kardeşleriyle birlikte seslerini yükseltmişlerdir. Kanlı Pazar olayları üzerine Kaliforniya Üniversitesi (Berkeley) Türk Öğrenci Birliği aşağıdaki bildiriyi yayınlamıştır:

«Türkiye'de «Kanlı Pazar» adı verilen üçüncü olduğu kadar tehlikeli ırkçı hareketi karşısında, biz vatanından uzak fakat düşünce ve eylemleri ile ılerici kuvvetler ile birlikte olan, Amerika'da bulunan, Türk öğrencileri Türk kamuoyuna seslenmeyi vatanı bir vazife biliyoruz.

C.I.A.'de görev almış bir Amerika'nın Türkiye'ye elçi olarak atanmasıyla başlayan tahrik hareketi Amerikan 6.ncı filosunun istenmeyen bir misafiri olmasına rağmen zaman zaman limanlarımıza gelmekte ısrar etmesiyle devam etmektedir. Bu ısrarlı ve bizlere bağımsız bir ülke olmadığımızı açık bir şekilde ıspat etmiş olan ziyaretler sonucu dört Türk genci şehit düşmü-

ris'ten gelen Türkiye Ulusal Kurtuluş Cephesi sözcükleri tarafından kaleme alınmış ve bu arada Ulusal Kurtuluş Cephesi Stockholm Komitesi kurulmuştur. Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin bildirisi daha yürüyüşten önce büyük bir yankı yaratmış, elçilik mensupları derhal karşı taarruza geçerek, ulusal haysiyetten yoksun bir avuç aldatılmış, hareketi dağıtma amacıyla görevlendirilmişlerdir. Bunlar, yürüyüşe katılan Türk işçilerinin pasaportlarının iptal edileceğini, kendileri Türkiye'ye döndüklerinde haklarında kovuşturma açılacağı tehdidini savurmaya başlamışlardır.

22 Şubat cumartesi günü saat 14'te Stockholm'un ünlü Hötorget alanından yürüyüşe başlanmıştır. Önde Türk ve Yunan bayrakları yanyana, onların arkasında da «Türkiyenin bağımsızlığı ve demokrasisi uğruna» yazılı bandrol, onun ardında da yüzelliiden fazla insan yer almıştır. Kafilde Yunani, Türkü, İsveçlisi, Afrikalı, İspanyolu, emperyalizme, faşizme ve teröre karşı birleşmişlerdir.

«Kahrolsun emperyalizm», «Amerikalı Türkiye'den ve Yunanistan'dan defols», «Amerikalı Go Home», «Demirel Go Home», «Ezilen Türk halkıyla dayanışalım», «Kahrolsun faşizm ve teröre», «Milli bağımsızlık ve demokrasi uğruna» sloganlarıyla yola koyulan kafilayı, Amerikanofil AP İktidarının uşakları ve elçilik mensupları, altıarındaki son model Amerikan otomobilleriyle yolun karşısından izlemişler ve durmadan fotoğraf çekmişlerdir.

Amerikan Elçiliği önüne gelindiğinde yürüyenler duraklamışlar, «Emperyalistler kahrolacaktır», «Cumaya ve teröre hayır» sloganlarıyla ortalığı çınlatmışlardır. Bu protesto karşısında Amerikan ve Türkiye Büyükelçiliklerinde büyük bir panik havası estigi görülmüştür.

22 Şubat yürüyüşü, uzun süredir çeşitli siyasal baskılar altında ırkçılaşan İsveç'teki Türk milliyetçilerinin bağarılı bir sınayı olmuştur. Akşam İsveç Televizyonu'nda Barbro Karabuda konuşmuş. «Bunlar milli bağımsızlıklarını isteyen, gerçek demokrasiyi özleyen, A-

lık bir grup halinde Stiegehaier alanından yürüyüşe geçmişlerdir. Yolda «Kahrolsun emperyalizm», «Emperyalistler ve onun uşakları kahrolacaktır», «Amerika Go Home, Demirel Go Home», «Faşizme ve teröre hayır», «Tam bağımsız, demokratik bir Türkiye», «Kaatiller istifa», «Türkiye NATO'dan çıkmalıdır» sloganları ile yürüyün devrimciler yolda Alman kamuoyunu yürüyüş hakkında aydınlatacak bildiriler de dağıtmışlardır.

Almanya'da

Nymphenburger Alanına gelindiğinde, konsolosluktan 100 metre uzaklıkta, köşe başında bekleyen bir başka Türk grubu, devrimcilerin önüne çıkmışlardır. Palabıyıklı bir saldırganın ıgaretiyle devrimcilerin üzerine saldıran zorbalar grubuna Alman polisi de müdahale etmemiş, bu yüzden iki grup arasında kanlı bir kavga olmuştur. Ancak ellerindeki plakaların sopalarını kullanan devrimciler, saldırganlara hakettikleri dersi vermekte gecikmemişlerdir.

Salırganları, daha Stockholm'de iken ne mal olduğunu gösteren Başkonsolos Gündüz Tunçbilek'in konsolosluga çağırarak kıskırttığı, ayrıca konsolosluga ve elçiliğe mensup bazı kişilerin lokantaları dolayıp 50 Marka adam kandırdıkları, «Yurun, unutmayın, arkanızda koca Türk konsoloslugu var» dedikleri tesbit edilmiştir.

Tüm komplolara rağmen bu «ilk ders»i Münih'teki aldatılmış kitlelerin, satılmış saldırganların ve saldırtan «İlgillilerin» unutamayacakları yada unutmamaları gerektiğinde hemen herkes, tabii vatansever «herkes» hemfikirdir.

İsveç'te

İsveç'teki devrimci Türkler ise, «Kanlı Pazar» olaylarının gerek İsveç basınında, gerekse televizyonda Amerikan kaynaklarına dayanılarak yetersiz ve asılsız şekilde yanıtlanması üzerine önce olayların ıgüzünü anlatan iki bildiri yayınlamışlar, daha sonra 22 Şubat günü Stockholm Türk Birliği bir yürüyüş düzenlemiştir.

Türklerin yürüyüşüne, İsveç'teki bir çok devrimci kuruluş, yardımcı olmuş, gerek manen, gerekse maddeten Türk devrimcilerini haklı davalarında desteklemişlerdir. İsveç'in ünlü resamlarından Karl Johansson güzel bir afiş hazırlamış, Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne Yardım Komitesi'nden gönüllü gençler, bunların şehrin çeşitli bölgelerinde yaptırılması görevini üstlenmişlerdir. İsveç'teki Yunanlı işçilerin kurdukları ve başında Papandreu'nun bulunduğu Yunan Demokrasi Cephesi yürüyüşü desteklemiş ve fiilen katılacağına bildirmiştir. Afrika Kurtuluş Hareketi'nin en güçlü sesi olan FRELIMO'nun İsveç'teki sözcüsü Antony Engurube ve arkadaşları, her türlü yardım ve desteklerini esirgememişlerdir.

Yine İsveç'teki Türk işçilerini aydınlatmak üzere bir türkçe bildiri, Pa-



MALATYA'DA EMPERYALİZME KARŞI MİTİNG
— Köylü, işçi, esnaf Amerika'yı ve işbirlikçilerini lanetliyor —

GELİYOR

Geliyor hey bire dostlar geliyor
Koca halkın kalka kalka geliyor
Bendinden boşanmış kara su gibi
Aç toprağa aka aka geliyor.

Öyle bir geliş ki kararı dünden
Güney, Doğu, Kuzey, Batı, her yönden
Ağa, patron dünyasını kökünden
Kazma vurup yıka yıka geliyor.

Güneş yenis bıçak gibi yürüyle
Her cümlesi küfür dolu sözüyle
Çanağından çıkmış iki gözünü
Doğan güne baka baka geliyor.

Yiv'e hançer gibi sıyrılmış kundan
Ne polis korkusu, ne de bir zundan
Ortaçağın kahpe karanlığından
Kursun gibi çıka çıka geliyor.

Vakti gelmiş durmaz olmuş yuvada
Bir ayığı dağda, biri ovada
Saçları rüzgarda eller havada
Yumruğunu sıkı sıkı geliyor.

Tarihe renk vermiş ecdadın soyu
Bir elinde kitap, birinde oyu
Kendisinden olmıyanı yol boyu
Ateşleyip yaka yaka geliyor.

Kırmak için bileğinin bağını
Kalkan etmiş yüreğinin dağını
Sosyalist düzenin al bayrağını
Tepelere çeke çeke geliyor...

Âşık İHSANI



İsveç'teki Türk toplumcularının Stockholm'de yaptıkları anti - emperyalist yürüyüşe diğer milletlerin temsilcileri de katılmış, Amerika ile işbirlikçilerinin Türkiye üzerindeki aşağılık tertiplerini lanetlenmiştir. ANT'nın bu sayısını kapagındaki kompozisyon İsveç'teki devrimci Türklerin yaptığı yürüyüş için İsveç'li ünlü ressam Karl Johansson'un yaptığı afisten alınmıştır.



İsveç'teki Türklerin emperyalizme karşı düzenledikleri yürüyüşten bir başka görünüş (üstte)



İstanbul'da zorbalıların devrimcilere saldırdığı Kanlı Pazar günü Gaziantep'te devrimciler büyük bir miting düzenlemişler ve Anadolu halkının emperyalizme karşı savaşını ilan etmişlerdir

Mr. Amerikan hükümetinin bu küstahca hareketlerine ve onlarla işbirliği durumunda bulunan kümelere «DUR» demek zamanı gelmiştir. Biz Atatürk gençliği bu her iki kuvvet karşısında da direnmekte devam edeceğimizi Türk kamuoyuna bildiririz.»

Malatya'da

Malatya'nın gençlerin «İşsizlik, Açlık ve Emperyalizm» konulu mitingleri 22 Şubat günü Hükümet Meydanı'nda sabahın köründe, işçi ve öğrencinin iştirakiyle yapılmıştır. Üç gün süre ile Malatya'yı onbire yakın el ilanı ve «Yasasız tam bağımsız Türkiye» afişleriyle donatan gençler, mitingten bir gün önce Kolordu Komutanı'na giderek Sûkan'ın polislerine güvenmediklerini bildirmişler ve askeri tedbir alınmasını istemişlerdir. Komutan gençlerin isteğini yerine getirmişti.

Miting başlayacağı sırada CHP'li belediye gehrin elektriklerini keserek ses düzenini sabote etmiştir. Gençler CHP'li belediye başkanı Turgut Temel'i aramışlar, bulamayınca santrale gitmişler, fakat kendilerine elektriklemin açılmasının imkansız olduğu bildirilmiştir.

CHP'li belediyenin bu sabotajına rağmen, mitingte akülerle ceryan sağlanarak konuşmalar yapılmıştır.

Yagan kara ve giddetli soğuga rağmen işsiz Hacı Tonok, avacı Mehmet Tuncer, fabrika işçisi Mustafa Çağlar, esnaf Süleyman Kırteke, Asistan Seyhan Erdoğan, Nihat Emeksiz ve Aziz Maho konuşmuşlar, şiirler okumuşlardır. Konuşmalar sırasında binlerce Malatyalı «Kahrolsun Amerika» diye bağırılmışlardır. Bu arada yerli şiveyle «İşsizim, yoksulum, aç benem» diye bağırarak yağlı bir köyü eller üzerinde kürsüye getirilmiş ve kalabaha hitaben yumuruklarını havaya kaldırarak «Amerikan gavurundan koruyunuz mu ki ey bir kusun kendisi genç zanneden zavallılar! Ben bu halimla 20'sini süngünün ucuna taktım» diye sesleniş heycamı adamakülli artırmıştır. Meydan «Kahrolsun Amerika» diye inlemeğe başlamıştır.

Gençler İstanbul'daki «Kanlı Pazar» olaylarını anlatırken can kulağıyla dinleyen halk «Karşılarda biz varız» diye haykarmıştır.

Malatyalıların bu bilinçli protestosu karşısında, günlerden beri toplantıyı basacaklarını ilan eden seriatçı - burcular hiçbir şey yapmak imkânını bulamamışlardır.

Ote yandan, Gaziantep'te de 16 Şubat günü binlerce vatandaşın katıldığı anti - emperyalist bir miting yapılarak Amerika ve işbirlikçilerine karşı halk mücadelesi açılmıştır.

Ağrı'da

Ağrı'da halka Amerikan emperyalizmini anlatan ve Yankee'lerin alçaklıklarını ortaya koyan FKP bildirisi 13 Şubat 1969 günü dağıtılırken Sûkan'ın polisleri tarafından toplatılmıştır.

Polisler, ayrıca, bildiriler dağıtan İktisat Fikir Kulübü Başkanı Mehmet Ali Adıgüzel ve kolacı İbrahim Kutlay'ı karakola götürüp 24 saat nezarete tutmuşlardır. Ağrı Emniyet Müdürü Vekili Sami İnce, gece saat 23'te karakola gelerek Adıgüzel ve Kutlay'ı siyasi kanaatlerini açıklamaya zorlamıştır. İki devrimci, sabah savcıya sevk edilmişler, orada da Savcı Kamil Sözer, gençlere emperyalizm kelimesiyle neyin kast edildiğini, anti - emperyalist kavramın kime karşı verileceğini sormuştur. Gençler de, Amerika ve işbirlikçileri defedilip halktan yana bir düzen kuruluncaya kadar bu mücadelenin sürdürüleceğini söylemişlerdir. Savcı, bunun üzerine, yazılı ifadelerine dahi lüzum görmeden gençleri serbest bırakmıştır.

Kastamonu'da

Altıncı Filo'nun geliştiyle ilgili protesto hareketlerinin engellenmesi yolunda en ilginç tedbirleri ise Kastamo-

nu Valisi ve Emniyet Müdürü almıştır. Şehirde bildiriler dağıtılması ve yerlere «S. Filo defolu», «Amerikalı it, defol git» gibi yazılar yazılması üzerine harekete geçen Vali ve Emniyet Müdürü, Komünizmle Mücadele Derneği ile ortak bir toplantı yaparak direniş durdurma kararı almıştır. Bu kararlara göre şehirde tatilde bulunan üniversite öğrencileri sivil polis görevlileri tarafından izlenmeye başlanmış, ayrıca köy yolları kontrol altına alınmıştır. Ancak alınan bu tedbirler de direniş engelleyememiş ve yerlere yeni yazılar yazılırken, şehrin çeşitli semtlerinde ve köylerde yeni bildiriler dağıtılmıştır.

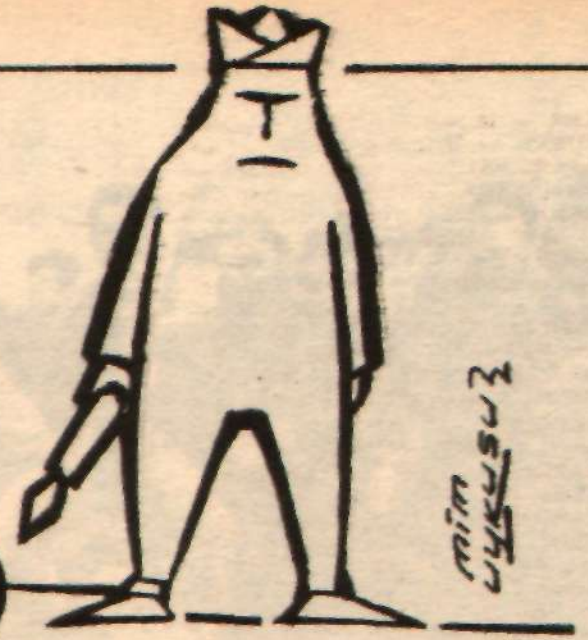
Bursa'da da bildiri dağıtan gençler polis tarafından yakalanarak savcıya sevk edilmişlerse de, savcı kendilerini serbest bırakmıştır. Dağıtılan bildiriler hakkında tahdikat açıldığı haberinin ise bir sağı gazetinin uydurması olduğu böylece ortaya çıkmıştır.

Kavga büyüyor

Yurt dışında ve yurdun dört kögesinde girişilen anti - emperyalist eylemler, artık Amerika ve işbirlikçilerine karşı savaşın bir avuç gençin savaşı olmaktan çıktığını, kitlelere, onbinlere, yüzbinlere mal olduğunu dostla düşmana ispatlamaktadır. Çok yakın gelecekte bu mücadele bütün yurt düzeyine yayılacak ve halk düşmanlarını kahredecek bir güce ulaşacaktır.

Bunu durdurmağa ne Amerikan filoları, jetleri, ne iktidarın savcıları, polisleri, ne de kışkırtılmış zavallılar muvaffak olamayacaktır.

ALKİLİÇ İÇİN KAMPANYA



27 Mayıs anayasasının tanıdığı hakka dayanarak fikirlerini açıkladığı için yıllardan beri hapisane köşelerinde çürütülen 142'nin çilekeş mahkûmu Şadi Alkılıç'ın sahlâ durumu gün geçtikçe ağırlaşmaktadır. Alkılıç'ın mahkûm edilmesine ve hapsede çürütülmesine karşı tepkiler de gün geçtikçe şiddetlenmekte, her gün ilgili makamlara ve gazetelere sayısız protesto mektupları gönderilmektedir.

Bu arada, İstanbul Üniversitesi'ne mensup öğretim üyeleri, yardımcıları, öğretim görevlileri ve öğrenciler mahkûmiyet kararının anayasaya aykırı olduğunu açıklayan şu ortak bildiriye yayınlamışlardır:

T. C. ANAYASASI MADDE 20: HERKEŞ, DÜŞÜNCE VE KANAAT HURRIYETİNE SAHİPTİR. DÜŞÜNCE VE KANAATLERİNİ SÖZ, YAZI, RESİM İLE VEYA BAŞKA YOLLARLA TEK BAŞINA VEYA TOPLU OLARAK AÇIKLAYABİLİR VE YAYINLAYABİLİR.

Şadi Alkılıç, TÜRKİYE'NİN TEK KURTULUŞ YOLU SOSYALİZMDİR, diyerek düşünce ve kanaatlerini bir yazıyla açıkladığı ve yaydığı için mahkûm edilmiştir.

Biz, aşağıda adları ve imzaları bulunan öğretim üyeleri, yardımcıları, öğretim görevlileri ve öğrenciler bu mahkûmiyet kararının demokratik anlayışa ve gerçekten demokratik bir düzene emeciyon Anayasamıza tamamen aykırı olduğunu kamu oyuna duyururuz.

Prof. Dr. Gülten KAZGAN — Prof. Dr. Aytekin ATAAY — Prof.

Dr. İsmet SENGURBEY — Prof. Dr. Edip ÇELİK — Doç. Dr. Çetin ÖZEK — Prof. İdris KÜÇÜKÖMER — Doç. Dr. Aydan AYBAY — Doç. Dr. Ergun ÇETİNGİL — Doç. Dr. Murat SARICA — Doç. Dr. Reyegan KENDU — Doç. Dr. Saim ÜSTÜNDAĞ — Doç. Dr. Ergun ÖZSUNAY — Dr. Kevork ACEMOĞLU — Dr. Necla GİRİTLİOĞLU — Dr. Rona SEROZAN — Dr. Erdoğan TEZİÇ — Dr. Yavuz ALANGOYA — Dr. Ersan İLAL — Dr. Mehmetcan KÖKSAL — Dr. Pertev BİLGİN — Dr. A. Ülkü AZRAK — Dr. Ersin SARIOĞLU — Dr. Merih TEZİÇ — Dr. Serol TEBER — Dr. Güler MOCAN — Dr. Oya TANGÖR — Dr. Esat ESKAZAN — Dr. Haldun ÇERÇEL — Dr. Ataman TANGÖR — Dr. Oya EPER — Dr. Özdemir İLTER — Dr. Günay EZER — Asist. Metin TULUAY — Asist. Bülent TANÖR — Asist. Erdener YURTCAN — Nusret KUDOĞLU — İlay AlpTEKİN — Masis KURKÇUĞİL — Gazi KÖREZ — Hafize İPEKTEN — Nabi YAGCI — Erdoğan ÖZKISACIK — İbrahim KAYPAKKAYA — İsmail GÜNDÜZ — Yavuz YILDIRIMTÜRK — Erdal KALKAN — Mustafa ÖZKAN — Yusuf KÜPELİ — Mahmut ÇELİKTAŞ — Akın ÇITAKOĞLU — Erdoğan SEZGİN — H. Basri AKTEPE

— Asaf ASLAN — İsmail Hakkı ALTAN — Cengiz YAGIZ — Ayhan EREM — Barış DERBENT — Şükrü GÜNER — Hüseyin GÜNDÜZ — Melih UZEL — Sedat TAVŞANOĞLU — Eyüp ANGI — Hulusi KOÇAK — Arif ÇELEBİ — Mehmet Zeki PARLAK — İlhan ABAN — Seher OKYAY — Ali YILMAZ — Ramazan ATASEVER — Hayati ÜTKÜ — Nalan SEVGİN — Erdoğan MEMİŞOĞLU — Ülkü APAYDIN — Ö. Mehmet SEZGİN — Nadir HARANI — Hasan KETENCİ — Ayla BAŞKIR — Yunus Vehbi SÖZEN — A. Nezir TIRYAKIOĞLU — Tülay EDEŞ — Ömer SAKA — Hüsnü SIVALIOĞLU — Mine SALT — Orhan YILDIRIMER — Ergin ERBAY — Semra ÇALANGU — İnci TAŞIRAN — Gülen ÖZGÜR — Niyazi ÖZDEMİR — Nurtekin KÖKKILIÇ — A. Emin ÇANKAT — Serkis MIGDISI — Stj. Dr. David FRESKO — Oya ERİÇ — M. Remzi UNCÜ — H. Savaş DERBENT — Bergan TOPÇU — Hüseyin CİVAN — Çetin ÖZCAN — Corç ÖZBARDAKÇI — Şerif TEZİNANÇ — Ü. Gönül ÇAKAR — Hasan SEZGİN — Ali SAVAŞER — Mustafa ATAMAN — İnci ÖTÜGEN — Mustafa E. DENK — M. Ender ŞEFMEN — Tuncay ÇİLİNGİROĞLU — Abdülhamit

ÖZDOĞAN — Uğur KARAHASAN — Serpil DEMİRKURT — Cahide ARAN — Jale SALMAN — Bennan ESENEL — Ali UYAR — Hasan HOSROVŞAHI — Bülal PARLAK — Azis ATAY — Çiçek TOROL — Muzaffer KURTULMUŞOĞLU — Yılören KOÇAK — Doğan UÇAR — Gülçin UÇULAŞ — Özer EŞSİZ — Ahmet MELİK — Nevzat TUNÇAY — Gülhiz ARŞAL — Kamli BERTİMİ — İlhami KARAGÖZ — Fikret KURTULUŞ — Adnan GÖRGÜLÜ — Azis ONGUN — Nevzat AKYATAN — Uluğ ELDEĞER — Sait ERDAG — Mehmet BAL — Muhittin BERK — Reha TOLUN — Barbaros AKEL — Avni KOÇ — Ahmet TÜRKİBEN — Ali Şükrü KUGU — Cuma PAMUK — Sunar BİRSÖZ — Safa ÖZTÜRK — Bülal KAHRAMAN — Şafak KUTAL — Leylâ TUNCALI — Aynur ERTUNCA — Erol TEKİN — Adnan GÜZELÖZ — Güzin POROY — Ayşe DOLAY — Aynur KÖSEĞÜLÜ — Ali ŞUARI — Vildan MUTLU — Necati GÜZELTOY — Nurettin DEMİRAĞ — Naşit GÜREL — Asiye VAYISOĞLU — Reşat ARAS — Hasan ERDOĞAN — Pinar TEKELOĞLU — Gönül KOÇAK — Zuhur VARGÜL — Suna BİRSÖZ — Turhan ŞENER — Sibel TURANLIOĞLU — Ümit ŞA-

Basında TiP'e karşı yeni tertibin içyüzü

KANLI Pazar olayları ve öncesinde oldukça tarafsız ve doğru yayın yaparak dikkatli çeken Türkiye'nin en yüksek tirajlı gazetesi Hürriyet, ne yazık ki, sonradan birdenbire tutum değiştirilerek Türkiye'nin tek sosyalist partisini yıpratmak amacı güden kasıtlı ve tahriif edilmiş bir haber yayımlamıştır.

Hürriyet Gazetesi, TiP üyesi Doç. Dr. Burhan Cahit Ünal'ın devlet parasıyla gittiği İtalya'da orak çekilmiş bir komünist partisi kongresi toplantısına katıldığını sansasyonel bir şekilde fotoğraflarla ilan etmiştir.

Oysa, Doç. Ünal, İtalyan Sosyalist Proleter Birliği Partisi'nin kongresine, çağrı üzerine ve gözlemci olarak katılmıştır. TiP Genel Sekreteri Tarık Ziya Ekinci'nin yaydığı açıklamaya göre, adı geçen parti, Hürriyet'in iddia ettiği gibi, komünist parti olmayıp, bağımsız bir sosyalist partidir. İtalyan Sosyalist Proleter Birliği Partisi,

bloklar dışı bir dış politika izlenmesini ve Akdeniz Bölgesi'nin bütün yabancı nüfuz ve etkilerden temizlenerek bir «BARİŞ GÖLÜ» haline getirilmesini amaçlamaktadır.

Bilindiği üzere, aynı partinin düzenlediği «Akdeniz Ülkeleri İleri Partileri Konferansı»na yine davet üzerine iki TiP üyesi katılmış ve bu olay o zaman da gerek hükümet yöneticileri, gerekse çıkarıcı çevrelerce alabildiğine istismar konusu edilmek istenmiştir.

Hürriyet Gazetesi, olayı bu şekilde yansıtmakla, Kanlı Pazar'dan sonra sağ kanattan kendisine yöneltilen saldırılar karşısında denge kurmak ve durumunu kurtarmak amacı gütmüş olabilir. Ancak surf kendini kurtarmak için bir sosyalist partiyi asılsız suçlamalara maruz bırakmak, bir takım çevrelere seçim döneminde yeni spekülasyon olanakları sağlamak, objektif gazetecilik ölçülerine sığmadığı gibi, burjuva basınının çok değer verir gö-

ründüğü basın ahlakı yasası ile de bağdaştırılmaz.

ÜNAL'IN DEMECİ

Hürriyet'in asılsız yayını üzerine, İtalyan Sosyalist Proleter Birliği Partisi'nin kongresine katılan Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi fizik doçenti Dr. Burhan Cahit Ünal, dergimize şu demeci vermiştir:

«Üniversiteler Kanununun 62. maddesi uyarınca 3 Haziran 1968 tarihinde altı ay süre ile mesleki inceleme ve araştırmalarda bulunmak için İtalya'ya gittim. Bu süreyi doldurduktan sonra, çalıştığım araştırma merkezinde sağladığım bir bursla, Üniversite'den yevmiyesiz izin alarak İtalya'da üç ay daha kaldım. Yevmiyesiz izni olduğum bu sırada Genel Yönetim Kurulu üyesi bulunduğum Türkiye İşçi Partisi'ni temsilen İtalyan İşçi Birliği Sosyalist Partisi (PSIUP) nin 18 - 21 Aralık 1968 günlerinde Napoli'de yapılan İkinci Milli Kongresine



HÜRRIYET'İN SANSASYONEL HABERİ! — TiP'e karşı yeni bir tertip —

gözlemci olarak katıldım.

Kaldı ki, Üniversitenin verdiği yevmiyeli inceleme görevim devam ederken dahi, görevimi başarı ile yerine getiren bir öğretim üyesi olarak, Anayasa'nın bana tanıdığı siyasi hakları İtalya'da da kullanmayı en tabii bir hak sayarım.

Hürriyet Gazetesi bugünkü anayasa düzenine bir türlü itibak edememenin verdiği bir alışkanlıkla, genel olarak temel demokratik haklara ve özellikle Anayasa'nın 120. maddesinin Üniversite öğretim üyelerine tanıdığı haklara karşı çıkarak, demokratik hayatımızda önemli bir yer işgal eden Türk basını için kötü bir örnek vermiş-

tir. Ben, yurt dışında ve yurt içinde bir Türk aydını olarak milletimin hizmetinde Anayasa'nın bana tanıdığı bütün hakları sonuna kadar kullanıyorum ve de kullanacağım. Ülkemizde demokrasinin yerleşip kökleşmesi her namuslu Türk aydınının Anayasa'dan doğan bütün haklarını eksiksiz ve tavizsiz bir şekilde emekçi halkımızın hizmetinde kullanması ile mümkündür.

Fakültede benimle görüşen Hürriyet muhabiri, İtalyan İşçi Birliği Sosyalist Partisi'nin Napoli'de yapılan toplantısına ait cevabımı tamamen kendi mak-sadına uygun şekilde tahrif ederek Napoli'de «komünist en-

KAR — M. Ali YÜCEL — Feridun VURAL — Muzaffer ÇİMEN — Tamer SENBAR — Atilla ÇELEBİ — Fevzi KARANLIKOĞLU — Bey ÖZKAHRAMAN — Nusret ÖZEKMACI — İhsan ÇAKIN — Adviye ÇAKAR-OĞLU — Ümit TURAN — İlayet USLU — Cemal ÖZTÜRK — Hayri UFANLI — Mehmet ULUTÜRK — Nevri PEHLİVAN — M. Ali İNANÇ — İbrahim BAYKAN — M. Yazar ÖZKORUMAZ — İhsan ERCAN — Servet İŞÖZEN — Mustafa ÖZGÜL — İzzet KOÇOĞLU — Cavit Nuri ÖZSÖZ — Selahattin UZUNİSMAIL — İsmail BAYER — Çetin KÜÇÜKPINAR — Ahmet M. ARMAGAN — Behice YAZMAN — Sonnur NURSAVAŞ — Hülya SERT — A. H. BATEŞ — Nihat AKYOL — İ. Hakkı GENÇ — Recep KASIMAY — M. Ali YÜCEL — Vedat ERKUL — Atalay ONAT — Sebahattin ÇAKIROĞLU — Metin TAMER — Doğan BÜYÜKÇETİN — Levent GÜVENDİK — Hasan YAŞAR — Selahattin YILMAZ — Mustafa YÜCEL — Halim HATTAL — M. Kemal PARLAK — O. Alp ANSEL — Nuran BOZER — Pınar BAŞARAN — Cavit Y. ALP — Gazi ÖZDEMİR — Öcal OKAY — İsmail SARIASLAN — Mari ŞEIKYAN — A. Tevfik AKINCIOĞLU — Çetin Dincer PELENK — Mahmut ÖZTAY — Selçuk ÖZEN — Atilla BAHADIR — Salih BULUTÇU — Muharrem YENAL — Adil KAYABAŞ — Celal ŞEN — Aduan DOĞANGÜN — Erdal ÖZALP — Hüseyin YAVUZ — İlyas DÖNMEZER — Yücel ÖZCAN — Selçuk GÜVENER — Ali AYDOĞ — Celal ÜLGEN — S. Mehmet BURUK — Bülent İLKDOĞAN — Güray TEKİNÖZ — Emel KEMİKSİZ — Mehmet YURDACAN — Cafer SADIĞÜL — Mustafa GÖKYAR — Sünel KARATEKİN — Nur GERÇEL — Cihan EREN — Necla GÜNDÜZ — Ali SARIBEY — Mustafa AKGÜL — Ali Osman ARTIN — Tuncel ÇETİN — Mümin KARAOĞLU — Ferda KAZANCIBAŞI — Nuri KARACA — Sevim ŞENER — Ahmet AÇIKGÖZ — Mehmet TEKİN — Şermin UYGUN — Gürkan RIŞVAN-OĞLU — A. Turan AKYÜZ — Kazım GÜNEŞ — Mehmet SÜRÜCÜ — Nurseli, .11 — Hidayet KAYA.

Doç. Dr. Ünal, İtalya'da hangi toplantıya niçin katıldığını açıklıyor.



ternasyonal partisi» adında bir partinin kongresine katıldığını çeklinde kamuoyuna aksettirmiştir. Oysa Napoli'de geçen yıl 18 - 21 Aralık 1968 tarihleri arasında kongre yapan tek parti İtalyan İşçi Birliği Sosyalist Partisi'dir. Bu parti, Hürriyet'in maksatlı olarak tahrif ettiği gibi bir komünist parti değildir ve enternasyonal sıfatı da yok-

tur. Tamamen bağımsız ve millî karakterde bir sosyalist partidir.

Bu partinin ambleminde orak çekik işareti bulunması, Avrupa'da tarihsel bir geleneğe dayanmaktadır. Sovyet ihtilalinden önce de bütün işçi hareketlerinin ortak bir işareti olarak kullanılmıştır. Bugün de Avrupa'nın bütün sosyalist partilerinin ambleminde orak çekik işareti vardır. Bu basit tarihi gerçeği maksatlı bir şekilde gizliyerek istismar eden Hürriyet, bu davranış ile Türk kamuoyuna karşı yeni bir saygısızlık örneği vermiştir. Komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının sahte demokrasi anlayışına hizmet ederek Türk emekçi halkının sömürülmesini devam ettirmek vatanperverlik değildir.

Bu kongreye normal ve açıkça yapılmış bir davetin gereğini yerine getirmek için katıldım. Bunun gizli ve kapalı hiçbir yanı yoktur. Hürriyet gazetesinde bu olay tahriflerle istismar edilerek kamuoyuna kanun dışı bir hareketmiş gibi yansıtılmak istenmiştir.

Kötü maksatlarla yapılan bu istismarın amacı, gerek partim ve gerekse şahsım etrafında şüpheli davet edici bir hava yaratmaktır. Hürriyet'in bu tutumu Türk kamuoyuna öteden beri bilinmektedir. Türkiye İşçi Partisi'ni kurulduğu günden beri, gerçek dışı sansasyon ya-

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed kemal

Sağ olsaydı

Tarih meraklısı bazı arkadaşlarla oturup, konuştuğumuzda, söz dönüp dolayarak Atatürk'e gelir. Dünyada, ilk Milli Kurtuluş Savaşını vermiş, bağımsızlığı esirgemiş ve emperyalizme karşı bir savaş vermiş Atatürk'ün durumu dikkate alınırsa bazı arkadaşlar sorar:

«Bugün, Atatürk sağ olsa ne yapardı?»

Arkadaşlara cevap verirken:

«Soru bu şekilde sormamak gerekir. Derim — Soruyu böyle sormadan önce, bu noktaya nasıl geldiğimize bakmalıyız. Ta, 1945'lerden başlamalı işe... Amerikayla ilişkiler, Marşal Yardımı, Truman Doktrini, Nato'ya girme, Kore'ye asker gönderme, Yabancı Sermayeyi Teşvik kanunu... Bunları gözönüne almalı önce...»

«Evet...»

«Atatürk sağ olsa idi, bunlar olabilir mi idi?»

«Olamazdı...»

«Neden?»

«Çünkü Atatürk, tam bağımsızlıkta yanaydı. Emperyalizmin etkilerine karşıydı. Antiemperyalist bir politika güderdi. Emperyalizmin hangi koşullar altında bir ülkeye girdiğini, sonra hangi koşulları yarattığını biliyordu.»

«Görürsünüz ki, (Atatürk olsa idi bugün ne yapardı?) sorusuna gelmeden önce, Atatürk memleketin bu noktaya gelmesine izin verir miydi? sorusunu sormak gerekiyor.»

«Çok doğru...»

«İsmet Paşa Atatürk'ün arkadaşıdır. Atatürk'ün fikirlerini öz olarak onun bilmesi gerekir. Ayrıca kendi deneyleri de vardır. Lozan'da Lord Gürzon'la karşılaşmıştır. Gürzon anlaşma masasında koparılanların, sonradan birer birer geri alınacağını söylemiş, onu uyarmıştır. Bu uyarıya rağmen, Amerikayla olan bağlantılarımızın bir çoğu İnönü döneminde raslar. İnönü bu gerçeklere soyut olarak bakmış, somut olarak eğilmesini bilmemiştir. Atatürk'ten farklı yönü burdan geliyor.»

«İnönü bağımsızlık yitirilirken hiç mi çaba göstermedi?»

«İnönü, 1934'lerde bir ara işin farkına varır gibi oldu. Yabancı sermaye kanununu, petrol kanununu ima ederek (funda bahçeleriniz elinizden gider) dedi. Seçimi büyük bir yenilgiyle yitirdi.»

«Yani?...»

«Yani İnönü bazı şeyleri hem gördü, hem korktu. Bu korkusunda kendini baki çıkaran sonuçlar aldı. Amerikaday-

ken, Hükümetinin devrilmesi de ona bir ders oldu. Bugün İnönü, Amerikan (emperyalizminin gücünden) korkmaktadır. Ne iş yansın, ne kebap, diyerek Amerikayı ülkütünden bir seçim kazanmaya bakmaktadır.»

«Yanıtlıyor mu?»

«Bunda da yanıtlıyor. Seçimi kazanamayacaktır. Ama bir koalisyona rına gösterecektir. Sanırım bu da eline geçmeyecektir.»

«Nerden çıkarıyorsunuz?»

«Gerek Demirel'i destekleyen çevreler, gerekse Demirel seçim oyununa büyük kozlarla girmektedirler. Güdümü bir dönem daha Demirel'le birlikte götürmekte çıkar umuyorlar. Bütün çabalarının rağmen, İnönü ile beraber götürmek işlerine gelmiyor.»

«İnönü bunu bilmiyor mu?»

«Biliyor... Yumuşamasını bunda a ramalı...»

«Nasıl?»

«Bir çok olaylar cereyan ediyor. En önemlisi kanlı pazar... Bunun iç yüzünü İnönü bilir. İstihbarat raporları olanağına İnönü kadar hakim bir devlet adamı daha çıkmamıştır. Buna rağmen susuyor. Hiç bir şey söylemiyor. 27/28 Nisan olaylarında bir iki öğrenci ölmüştü. Bugün ölen öğrenci sayısı artmaktadır. Ağzını açıp ta İnönü konuşuyor mu? Ne oluyoruz? diye bir cümle söylüyor mu? Söylemez. Hatta bu olayları görmezlikten gelmede gelecek için çıkar ummaktadır.»

«Sadece bu mu sebebi?»

«Birkaç yanı sebeb daha vardır elbette... Hem Demirel'le dostça geçinmek, hem de ona daha çok sorumluluk yüklemek amacını da gütmektedir. Seçimlere kadar Demirel'in sorumluluk envanteri kabarsın istiyor. Belki de seçimlerde bu sorumluluklar zincirinin tümünü eline geçirip saldırıya geçecektir. Konuşmalarında hep ikinci, üçüncü sınıf kimseleri hedef alıyor. Demirel'e kendi alışkanlığı içinde vuruyor.»

«Demirel bunu bilmiyor mu?»

«Belki d biliyordur. O da vakit kazanmak istiyor Demirel'in özelliği, bugünkü, bir hoşgörü rejimi kurması idi. Bunu söyle de kursa kandıracı oluyordu. Sorumluluklar çevresindeki insanlara mal ediliyordu. Kanlı Pazar olaylarından sonra Demirel de sorumlular arasına kesinkes katılmıştır.»

«Atatürk bugün olsaydı...»

«Atatürk bugün olsaydı... Bunların hiçbirisi bu noktaya gelmezdi değil mi?»

TİP'in köy ve köylü sorunu ile ilgili görüşü

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, köy ve köylü sorunu ile ilgili olarak, basına aşağıdaki demeci vermiştir:

«Gelmis geçmiş bütün iktidarlar köy davasına ilgisizmişler, «köylü efendimizdir» diyen CHP iktidarı dahil, bütün iktidarlara köylü sınıfını aldatmışlar, maddeten ve manen insaf-

sızca sömürmüşlerdir. Köy ve köylü davası, kalkınmamızın, ilerlememizin, medeni bir toplum haline gelmemizin kilit taşıdır. Topraksızlığa çare bulunmadıkça, verimsizliğe çare bulunmadıkça, susuzluğa ve sel baskınlarına çare bulunmadıkça, orman köyleri üretici hale getirilmedikçe, köy dağılıklığına son verilmedikçe, köy eğitimi rasyonel bir şekilde sokulmadıkça; yol, ısk, su, sağlık ve adalet müesseseleri köye ulaştırılmadıkça ve köylü vatandaş ağasının, tefecinin, aşarcının elinden ve jandarmanın zulmünden kurtarılmadıkça Türkiye'nin siyasi, iktisadi, sosyal hiçbir meselesi çözülmez.

Tarımdan elde edilen bugünkü gelirler, mutlaka artırılmalıdır. Türkiye'nin sanayileşmesi için gerekli ön sermaye birikimi ve köylü vatandaşın refahına kavuşması buna bağlıdır. Bunun için ilk yapılacak iş bütün köylü ailelerini, insanca geçimlerine yetecek kadar toprağa kavuşturmak; toprak sahibi etmektir.

Köylerde ağaların nüfuzu kırılmadıkça, ne politik, ne sosyal, ne ekonomik ilerleme olur. Demokrasinin kök salıp yerleşmesi, İkinci Milli Kurtuluş mücadelemizin zafere ulaşması ve sosyalizme geçiş şartlarının hazırlanması, hep köy ve köylü davalarının çözümüne ve en başta gerçek bir toprak reformunun yapılmasına bağlıdır.

Nüfusumuzun % 72 si, yani 23 milyon vatandaşımız köyde yaşamaktadır. Bu vatandaşlarımızın dertlerine çare bulmadıkça, hiç bir davamız çözüme ulaştırılamaz. Köylü vatandaşın geçimi, sağlığı, eğitimi, tek kelime ile yaşantısı bir numara-lı davamızdır. Şimdiye kadar hiçbir iktidar, Türkiye İşçi Partisi dışında hiçbir siyasi parti bu meseleye gerçekten elatmamıştır.

Köylü vatandaş için hürriyete kavuşmanın, sömürülme-ten, hortlanmaktan kurtulmanın biricik yolu Anayasa'daki haklarına sahip çıkarak bu memleketin efendisi olduğunu bizzat ispat etmesidir.»

GÜLER YÜZLÜ DEĞİL, İKİ YÜZLÜ BAŞKAN NIXON!

SON on gün içerisinde dünya-
nın çeşitli bölgelerinde cere-
yan eden olaylar, örneğin Başkan Nix-
on'ın Avrupa gezisi, Batı Almanya
Cumhurbaşkanı seçiminin Berlin'de ya-
pılması, İsrail Başbakanı Levi Eşkol'
ün beklenmedik ölümü, Suriye'deki
darbe ve Çin - Sovyet sınır çatışması,
dünya politikasını önemli şekilde etki-
leyecek nitelikte gelişmelerdir.

Amerika cumhurbaşkanlığına seçil-
dikten sonra «Güzel Amerikalı» pozun-
da ortaya çıkarak sabık başkan John-
son'ın bütün dünyada yarattığı antipa-
tilyi yıkmak hesabındaki Richard
Nixon, Beyaz Saray'daki koltuğu ısın-
madan çıktığı sekiz günlük Avrupa ge-
zisinden umutlu bir hava içerisinde
dönmüştür.

Ön plandaki bütün NATO başkent-
lerini ziyaret eden Nixon'ın temasları
sonunda Amerikan çevreleri, Avrupa
devlet adamlarının Birleşik Amerika'ya
karşı artık daha anlayışlı ve dostane
bir tutum takındıkları kanaatinde dir-
ler. Nixon, Avrupa'dan döner dönmez
verdiği demeçte «Avrupa'nın gerek
kendini kendilerine, gerekse Amerika'ya
karşı yeni bir güven duygusu edindik-
lerini» söylemiş ve bu güven duygusu-
nun uluslararası ilişkilerde yumuşama-
nın gerçekleştirilmesi amacıyla Sovyet-
ler Birliği ile yeni anlaşmalar yolunda
ilerleme sağlayacağını ileri sürmüştür.

Nixon, Fransa Cumhurbaşkanı Ge-
neral de Gaulle de dahil, Avrupa'lı dev-
let adamlarıyla yaptığı görüşmelerde
özellikle NATO, Ortadoğu ve blokla-
rara ilişkin konuları ele almıştır. A-
merikalıların iddiasına göre de Gaulle
de dahil, bütün batı Avrupa'lı liderler
NATO'nun güçlendirilmesi konusunda
Nixon ile görüş birliğine varmışlardır.

Ne var ki, Nixon'ın Avrupa temas-
larının değerlendirilmesi Paris'te aynı
geçimde yapılmamaktadır. Nitekim, Pa-
ris'ten gelen haberlere göre, Nixon'ın
NATO'yu canlandırmak için giriştiği te-
şebbüslere rağmen General de Gaulle'
ün tutumunda bir değişiklik olmamış-
tır.

Kaldı ki, diplomatik nezaket ku-
ralları içerisinde cereyan eden ve üst
kademelerde çıkar çevrelerinin baskısı-
yla beliren anlaşma havasına rağmen bir
çok başkentlerde halkın yeni Amerika
Cumhurbaşkanı hüsnükabul görmemiş-
tir.

Berlin kışkırtması

İktidara geldiği günden beri doğu
- batı yakınlaşmasından söz eden, fa-
kat öte yandan soğuk savaşın en önem-
li unsuru NATO'yu güçlendirmek için
binbir entrika çeviren Nixon'ın sam-
imiyetsizliğinin bir kanıtı da, intikamcı
Alman politikacılarına verilen tavizler
olmuştur.

Nixon'ın, taim yeni Federal Alman-

ya Cumhurbaşkanı seçiminin yapılacağı
bir sırada Berlin'i ziyaret etmesi ger-
çekten ilgi çekicidir.

Bilindiği gibi, İkinci Dünya Sava-
şı'ndan sonra ikiye ayrılan Almanya'da
Hitler rejiminin başkenti Berlin dört
büyük kuvvet tarafından işgal altında
tutulan uluslararası bir şehir haline ge-
tirilmiş, Federal Almanya'nın başkenti
ise Bonn olmuştur. Buna rağmen, Fede-
ral Almanya'nın intikamcı politikacıları,
Berlin'in kendilerine ait olduğunu dün-
yaya göstermek iddiasıyla, yeni cum-
hurbaşkanı seçiminin Berlin'de yapacak-
larını ilan etmişlerdir. Başkent Bonn
dururken Berlin'de cumhurbaşkanı se-
çimi yapmağa kalkışmanın bir kışkırt-
madan başka anlam taşımadığı ortada-
dır.

Federal Alman yöneticilerinin bu
gibi kışkırtmalara başvurarak Orta
Avrupa'da gerginliği artırmak isteme-
lerinin nedenleri, doğulu gözlemciler ta-
rafından şöyle ifade edilmektedir:

● Sovyetler Birliği ile Birleşik A-
merika arasında henüz başlangıç ha-
linde bulunan nükleer silahların ve kı-
talararası füzelerin sınırlandırılması
görüşmelerini önlemek...

● NATO'nun 20. yılını doldurması
dolayısıyla ittifakın bir çok üyesinde
NATO'dan ayrılma eğilimi belirmiştir.
Fransa NATO'ya kesin olarak karşı çı-
karken, Kanada da yakın bir gelecekte
NATO'dan çekileceğini resmen açıkla-
mıştır. İntikamcı Alman liderleri ger-
ginliği artırarak bu çözümü önleme-
ğe çalışmaktadırlar.

Birleşik Amerika Cumhurbaşkanı
Nixon ise, bir yandan doğu bloku ile
yakınlaşmadan ve silahsızlanmadan söz
ederken, bir yandan da intikamcı Al-
man liderlerine bu tahrirlerinde yeşil ışık
yakmıştır. Avrupa gezisi sırasında
Batı Berlin'e kadar uzanan Nixon'ın,
Kiesinger ve Willy Brandt'a seçimlerin
Berlin'de yapılması hususunda garanti
verdiğinde şüphe yoktur.

Ne var ki, batılıların bütün kışkırt-
ıcı beyanlarına rağmen gerek Sovyet-
ler'den, gerekse Doğu Almanya yöneti-
cilerinden herhangi bir müdahale gel-
memiş ve cumhurbaşkanlığı seçimi Ber-



lin'de yapılmıştır. Görev süresi biten
Lübke'nin yerine cumhurbaşkanlığı için
iki aday gösterilmiş. Sosyal Demokrat
Parti'nin adayı Adalet Bakanı Gustav
Heinemann üçüncü turda altı oy farkla
Hristiyan Demokrat Parti adayı
Schröder'i mağlup ederek cumhurbaş-
kanı seçilmiştir.

Ortadoğu buhranı

Komando baskınları ve sürekli sa-
botajlar yüzünden savaş bulutlarının
kümelenildiği Ortadoğu'da bütün dikkat-
ler Başbakan Levi Eşkol'ün ölümü do-
layısıyla İsrail'e ve yeni bir iktidar
darbesine sahne olan Suriye'ye çevril-
miş bulunmaktadır.

İhtiyar başbakan Levi Eşkol'ün
beklenmedik ölümünden sonra İsrail
Başbakanlığı için ortaya iki aday çı-
kmıştır. Bunlardan biri başarılı bir diplo-
mat olarak tanınan Golda Meir, diğeri
ise İsrail'in araplara karşı kazandığı
zaferlerin yaratıcısı olarak tanınan Mo-
şe Dayan'dır.

Bugün bütünüyle bir savaş isterisi
içinde ve yeni yeni zafer hayalleri pe-
şinde olan İsrail'in başbakan olarak
Moşe Dayan'ı başlarında görmek iste-
diklerinde şüphe yoktur. Ne var ki,
halkoyunun bu eğilimine rağmen halen
İsrail'de çoğunlukta bulunan Sosyalist
İşçi Partisi, başbakan adayı olarak eski
işçileri bakanı bayan Golda Meir'i se-
çmiştir.

Batılı çevrelerde Golda Meir'in baş-
bakan adayı olması, İsrail'de güvercin-
lerin atmacalara karşı bir zaferi ola-
rak nitelendirilmiştir. Ne var ki, İsrail'in
en büyük hasmı Birleşik Arap
Cumhuriyeti, bu iyimser görüşü paylaş-
mamaktadır. Nitekim, Birleşik Arap



GOLDA MEİR
— Dayan'a karşı bir kadın —

Cumhuriyeti Başkanı Cemal Abdülna-
sır, Sunday Times'a verdiği bir demeç-
te Levi Eşkol'ün ölümünden sonra İsrail'de
barışçı bir mücadele olup olmayaca-
ğı sorusuna şu cevabı vermiştir:
«İsrail'de savaş ve barış taraftarları ol-
duğunu sanmıyorum. İsrail'de bazı kim-
seler, Abba Eban gibi diplomatik dil
kullanmaktan hoşlanıyorlar. Bazıları
Abba Eban'ın barış taraftarı olduğuna
inanıyorlar. Oysa İsrail'de barışçı kim-
se içilmamıştır. Bu bakımdan bahsetti-
ğiniz şekilde bir mücadeleyi mümkün
görmiyorum.»

İsrail'de iktidar mücadelesinin ya-
rattığı sarsıntılar ve kuşkular sürüp
giderken Suriye'de de kurban bayra-
mında Savunma Bakanı Hafız El Esat
bir askeri darbe yaparak iktidarı ele
geçirmiştir. Darbe hareketi Baas Par-
tis'i'ne karşı olmayıp parti içinde bir
grupun diğer gruba karşı çıkışı olarak
görülmektedir. Bununla beraber Hafız
El Esat darbesinin gerçek rengi, şu sa-
tırların yazıldığı ana kadar öğrenileme-
miştir. Esat'ın tutumu ne olursa olsun,
Baas Partisi'nin anti - emperyalist ve
sosyalist tutumunda bir değişiklik ol-
mayacağı, olsa olsa bazı uygulama
farklılıkları görülebileceği tahmin edil-
mektedir.

Bilim ve sosyalizm yayınları
LENİN'in ünlü eserini sunar:

“PROLETARYA İHTİLÂLİ VE DÖNEK KAUTSKY”

10 Lira

BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI
22 nci Sokak, 12/A — Ankara

Ant Der: 582

YANKEE EMPERVALİZMİ

Latin Amerika'da yankee emperyalizminin çevirdiği kirlî oyunları ortaya koyan bu kronolojik incelemenin eşeğideki bölümünde 1950'den 1965'e kadar ki komplolar, darbe teşebbüsleri, müdahaleler yer almaktadır. Amerika'nın müdahaleleri 1965'ten sonra da durmamış olup bütün içgüçleriyle devam etmektedir. Umarız ki, üç sayıdan beri devam eden bu «ufak tefek» Amerika ile pazarlıktan medet umanlar için bir ibret dersi olacaktır.

Almasa
İntikamesi
politikacıları
tarafından
Berlin'de
kışkırtıcı bir
seçimle
cumhurbaş-
kanı seçilen
Heineman



TARİK ALİ
— Pakistan'a taze kan! —

Sovyet - Çin çatışması

Ortadoğu bir bekleyiş döneminin o-
luşumları içinde iken Sovyetler Birliği
ile Çin arasındaki ideolojik anlaşmazlı-
ğa ek olarak Sovyet - Çin sınırında
meydana gelen silahlı çarpışma, sosya-
list dünyanın bu iki büyük ülkesi ara-
sındaki gerginliği gündün konusu yap-
mıştır.

Bilindiği gibi, Sovyetler Birliği ile
Çin arasındaki anlaşmazlık ilk olarak
1956 yılındaki 20. Kongre'de Kruşçev'in
Stalin'i takbih etmesinden sonra açığa
çıkmıştır. Çin'liler, Moskova yöneticile-
rini bu yeni tutumlarından ötürü ere-
vizyonistlikle suçlamışlardır.

Ancak, Çin - Sovyet anlaşmazlığı-
nın gerisinde, ideolojik ayrışmalar kadar
toprak ihtilaflarının da bulunduğu bi-
lmektedir. Rusya, bir kısım Çin top-
raklarını çarlık rejimi arasında ele ge-
çirmiş, bir kısım Çin topraklarını da i-
kinci dünya savaşı sonunda Japonlardan
kurtararak kendi sınırlarına dahil et-
miştir. Çin, ısrarla bu toprakların iade
edilmesini istenmekte, bu yüzden sık sık
sınır anlaşmazlıkları olmaktadır.

Önceki pazar günü Vladivostok et-
varındaki Ussuri Irmağı üzerinde mey-
dana gelen sınır çarpışması, bu an-
laşmazlığın sonucudur. Batılı kaynaklar,
çarpışmalarda her iki taraftan da 30 - 40 kişinin öldüğünü ileri sürmek-
tedirler.

The Times Gazetesi'nin bildirdiğine
göre, Ussuri Nehri, iki ülke, özellikle
Rusya için önemli bir yoldur. Çinliler
bu bölgeleri iskan etmeye ve Kuzey
Doğu'yu geliştirmeye çalıştıklarından
ötürü karşılaşma daha da gerginleş-
mektedir.

Sovyetler Birliği ile Birleşik Ame-
rika arasında bir yakınlaşmadan söz
edildiği sırada, sosyalist blokun iki en
büyük ülkesinin böyle bir silahlı çatış-
maya sürüklenmeleri sol cephe adına
gerçekten üzüntü verici bir durumdur.

1950 — ABD, Kolombiya'nın
More Savaşı'na bir tabur gön-
deren, vahşetiyle ünlü faşist
diktatörü Laureano Lopez'i des-
tekler. İşbirliği ve yardım tek-
lif eder. Lopez 1953'e kadar des-
teklenir.

1952 — 10 Mart... Fulgencio
Batista'nın Küba'da hükümet
darbesi. ABD yeni rejimi der-
hal tanıır ve Batista'ya Küba
halkını inim inim inilen askeri
ve mali imkanları cömertçe
sağlar. Batista'nın mezalimi 1
Ocak 1959'a kadar sürer.

1953 — Nikaragua Diktatörü
Anastasio Somoza, Merkezi A-
merika askeri geçlerine, ABD'nin
sesteğiyle, anayasaya uy-
gun olarak işbaşına gelen Ja-
cobo Arbenz'i devirmek amacı-
yla Guatemala'ya anti - komün-
ist (!) bir savaş açılmasını
teklif eder.

1954 — 50'den fazla CIA a-
janı Kosta Rika'da komünistler
dahil olmak üzere «Yabancı si-
yasi suçluları» barındıran Ba-
şkan José Figueres'i devirmeye
teşebbüs eder.

— Salvador'a sığınmış olan
General Ydigoras Fuentes'e, U-
nited Fruit Şirketi'nin eski tem-
silcisi ve iki CIA ajanı, Arbenz'i
devirecek bir hareketin liderliği-
ni almasını teklif ederler. ABD,
Guatemala'nın kendisini savun-
mak için Çekoslovakya'dan sil-
ah satın almasına tahammül e-
demez. Nikaragua'ya önce u-
çaklarla silah sevkeder. Sonra
150.000 dolarlık uçak satar.
ABD uçakları bir hafta süreyle
Guatemala şehirlerini bom-
balar. 18 Haziran'da Albay
Castillo Armas, 150 kişilik bir
kuvvetle sınırı geçer, 24 - 25
Haziran'da ABD uçakları Gua-
temala şehirlerini makineli tü-
fet ateşine tutar. 28 Haziran'da
bombardıman. Başkan Arbenz,
ABD elçisi Peurifoy'un çeşitli
manevraları sonunda istifa e-
der, askeri bir cunta iktidara
gelir. Onu bir başka cunta iz-
ler. Sonunda iktidarı Castillo
Armas alır. Armas ABD'ye ya-
manır. Eisenhower döneminde
ABD'den silah ve teçhizat elde
eder.

1955 — ABD'nin baskısıyla
Bolivya'nın Paz Estenssoro Hük-

kümeti ülke petrolünü Kuzey
Amerikan petrol tekelilerine bi-
rakır.

1959 — Küba Devrimi. İlk gü-
nünden itibaren Amerika'nın
hedef tahtası olur.

1960 — CIA, bir ABD şirketi
aracılığıyla Honduras kıyıları
karşısındaki Cygne (Kugu) a-
dasına güçlü bir radyo istasyo-
nu kurar. Radyo - Swan adı al-
tında Meksika, Merkezi Ameri-
ka, Latin Amerika'nın kuzey
bölgeleri ve Küba'ya sürekli ya-
yın yapan bu radyonun görevi,
Küba aleyhine propagandadır.

— Guatemala Ordusu'nun bir
kısmı, 13 Kasım'da Başkan Mi-
guel Fuentes'e karşı ayaklanır
ve Puerto Barrios'u ele geçi-
rir. Küba'dan kaçan karga-
devrimci pilotların yardımıyla
başkaldırma ezilir.

1961 — Ocak'ta Salvador'da
hükümet darbesi. Yapıcıları
ABD askeri misyonu ve emrin-
deki adamları.

— 17 Nisan'da CIA organi-
zasyonu altında Nikaragua'dan
gelerek Küba'nın Domuzlar
Körfezi bölgesine çıkan 1200 ki-
şilik bir kuvvetin ABD deniz ve
hava kuvvetlerinin desteğine
rağmen 72 saat içinde Küba
halk ordusu tarafından denize
dökülmesi.

1962 — Brezilya'da Başkan
Janio Quadros tutucu güçlerin
baskısıyla iktidarı bırakır. Tu-
tucu güçler, ABD şirketleri,
ABD Dışişleri Bakanlığı ve em-
rindeki yerel ortaklardır.

1963 — 31 Mart'ta Guatema-
la Başkanı, Miguel Fuentes,
ABD'nin desteğini sağlayan Al-
bay Enrique Peralta Azurdia'nın
darbesiyle devrilir.

— Eylül'de ABD Senatörü
Wayne Morse, Dominik'te Juan
Bosch'u deviren askeri darbe-
nin çok sayıda Amerikan şirketi
tarafından finanse edildiğini a-
çıklar.

1964 — 9 Ocak'ta Panama'da
öğrenciler «Kanak» bölgesine
Panama bayrağını çekerler.
ABD kuvvetleri ateş eder: 30
öldü, 300 yaralı. Ertesi gün Ba-
şkan Chirri, ABD ile diplomatik
ilişkilerini keser.

— 1 Nisan'da ABD'nin yardı-
mıyla Brezilya'da darbe. Başkan

Joao Goulart devrilmis, yerine
Maregal Castelo Branco'nun dik-
ta rejimi gelmiştir.

— 3 Kasım'da Bolivya'da dar-
be: Albay René Barrientos, Ba-
şkan Paz Estenssoro'yu devirir.

— ABD askeri danışmanları
Kolombiya'da Lazo Planı adı al-
tında anti - gerilla hareketini
hazırlar. Amaç, Marguetalla
köylülerinin başkaldırımlarını
önlemektir.

1965 — Yılan ilk günlerinde
Salvador Ordusu'nun, ABD Gü-
ney Orduları Komutanlığından
General James D. Alger komu-
tasındaki bir komisyon tarafın-
dan teftişi.

— 28 Nisan, ABD deniz piya-
delerinin Saint - Domingue (Do-
minik Cumhuriyeti) çıkartması.
Motif: 50 kadar Amerikan uy-
rukunun can ve mal emniyeti-
nin sağlanması. Amaç: Halkın
Amerikan ve sağcı askerlere
karşı zafer kazanması korkusu.
Dominik müdahalesi sonradan
Latin ülkelerinin en tutucuların-
ın katlihlıkları OEA teşkilatı
aracılığıyla yürütülmüştür.

— Uruguay'da casusluk ya-
pan barış gönüllülerinin kapa-
dışı edilmesi.

— Haziran'da ABD Venezü-
ella'da Dominik olaylarıyla il-
gili basın haberlerini kontrol et-
meye kalkar.

— 12 Temmuz'da Şili gazetesi
El Siglo, ülkeye acemilere ca-
susluk planının tatbik edileceği-
ni ileri sürer. Ülkenin yekvü-
cut olarak ayağa kalkması
karşısında Başkan Johnson, bu
planın Şili'de uygulanmasından
vazgeçmek zorunda kahr.

— Peru'da ABD askeri da-
nışmanları, ordunun merkezi
And'larda ve köylerdeki geril-
la hareketine karşı saldırısında
etkin rol oynar.

— Ağustos'ta ABD Temsilci-
ler Meclisi, hükümete Latin ül-
kelerine 12 savaş gemisi satıl-
ması konusunda yetki verir.

— CIA'ye mensup oldukları
herkes tarafından bilinen 70 a-
janın barış gönüllüleri kisvesi
altında Venezüella'ya geliş.

— Trinidad açıklarında A.
B. D. - Kolombiya - Venezüella
hava ve deniz manevraları.

Tarık Ali sahnede

Son aylarda gündeli sokak çatış-
malarına sahne olan Pakistan'da Dev-
let Başkanı Eyüp Han'ın sokaka boyun
egmesinden ve başkanlıktan çekileceği-
ni açıklamasından sonraki en önemli
gelişme, şüphesiz, muhalefet lideri Zül-
fikar Ali Butto'nun iktidarın en kuv-
vetli adayı olarak ortaya çıkmasıdır.

Ancak, Zülfikar Ali Butto'nun ger-
çek niyetleri henüz tam manasıyla an-
laşılamamıştır. Beş yıl ayrılıktan sonra
Londra'dan memleketine dönen Pakis-
tan'lı gençlik lideri Tarık Ali'ye baki-
hrsa, Zülfikar Ali Butto, kelimenin
tam anlamıyla bir revizyonisttir ve sos-
yalizmle ilgili yoktur.

The Times Gazetesi, Tarık Ali'nin
Pakistan'daki son gelişmeleri nasıl de-
ğerlendirdiğini şu şekilde yansıtmıştır:

Tarık Ali'ye göre, ayaklanmayı yö-
neten eski Dışişleri Bakanı Butto' bir

revizyonisttir. Gene Tarık Ali'ye göre,
Pakistan'da devrimci sosyalizm alanın-
da büyük bir boşluk vardır ve Pekin bu
kanadı ihmal edip, emperyalizme karşı
Eyüp Han'ı desteklemiştir.

Tarık Ali'nin beğendiği tek siyasal
lider, 80 yaşındaki Maulana Bhasha-
ni'dir. Bhashani, Doğu Pakistan'daki
Pekin taraftarı partinin lideridir.

Tarık Ali, öğrencilerin de yardımı
ile, Bhashani ile birlikte Pakistanı As-
yanın Küba'sı yapacaklarına inanmakta-
dır.

«Fakat daha önce durumu gözden
geçirip, Londradaki uluslararası hare-
ketle temas kurmanın gerekli» diyor Ta-
rık Ali ve devam ediyor:

«Fakat halen, devrimci sosyalizme
elverişli bir ortam yok. Butto'nun sos-
yalizminden 100.000 km. daha sağda.
Ashnda Butto ile Harold Wilson ara-
sında pek fark yok.»

Tarık Ali, Butto'nun toprak refor-

mu konusunda hiç bir şey söylemediğini
ileri sürüyor ve devam ediyor:

«Butto şehirlerin desteğine sahip.
Fakat, yavaş yavaş bu desteği kaybe-
decek. Kendisi Amerika hakkında bir-
birine zıt bir sürü demec verdi. Ashn-
da, Butto, Harold Wilson'un da sağn-
da bir kişi.»

Sağ kanat öğrencilerine göre, Ta-
rık Ali, ilk devrimi kaçırmış bir dev-
rimci. Buna karşılık Tarık Ali de, Pa-
kistanda gerçek devrimin gelecekte ya-
pılacağını öne sürüyor. Şöyle diyor Ali:

«Değişiklik hoşuma gitti. Öğrenci-
ler iyi mücadele ettiler. Fakat asıl sos-
yalizm hareketi köylülerden gelecek.»

«Pakistan'daki ayaklanmalar dev-
rim değildi ki. Bu ayaklanmalar şehir
öğrencileri ve onları destekleyen, şehir
işçileri tarafından yapılmıştı.»

«Asıl devrim, (köylüye toprak)
slogani ile başlayacak.»



Metin Erksan'ın üstü cilalı ama içi boş filmi «Kuyu»dan bir görüntü...

İğneyle kazılan, fakat su çıkarmıyan «Kuyu,,

Ahmet SONER

Metin Erksan'ın en son filmi «Kuyu», Devlet Film Arşivinin açılış gecesinde gösterildi. Akademik müdürü Hüseyin Gezer, günün anlam ve önemini belirten bir konuşma yaptı. Ardından Sami Şekeroğlu, gelen iki telgrafi okudu: Hayati Hamza-oğlu ve İnönü'den. Sonra 1 milyon 900 bin lirayla neler yapılabileceğini anlattı. Derken alkışlarla Metin Erksan çıktı kürsüye, çok mutlu olduğunu söyledi. Sonunda film başladı. Tanıtma yazıları alkış topladı İkinci: «Kadınlara İylilikle Davranın» (Nisa suresi, Ayet 19 Kur'an-ı Kerim).

Osman, Fatma'yı üç kez dağa kaldırır ama yine de evlenmeye razı edemez. Fatma da Osman'ı kuyuda öldürür, kendini asar. Filmin konusu bu. Yirmi dakikada anlatılabilecek bir öyküdür aslında. Ama Erksan bunu enine - boyuna çekip - çekiltilerek birbuçuk saatte anlatır. Konuşma azdır filmde, bütün yük görüntülere yüklenmiştir. Türk sinemasının en sağlam filmidir teknik yönüyle. «Kuyu»nun fotoğraflarıyla bir sergi açılabilir, ama o kadar. Filmin müziği, sesi kalitelidir, ama seslendirme her zamanki gibi tiyatrocular tarafından yapılmıştır. Erksan sinema dilini iyi bilmektedir ama bu yetmez.

Erksan'ın önceki filimlerine bir göz atarsak çizdiği çizgiyi, bugüne nasıl geldiğini açıkça görebiliriz. «Nevî şahsına münhasır» bir sinemacıdır Erksan. Büyük tutkuları anlatır hep. Evinin önüne ev yaptırma-

maktır bütün düşüncesi İraccı'nın (Yılanların Öcü). Osman, kardeşinin karısı Bahar'la uğraşır durur (Susuz Yaz). Bir kızın fotoğrafına aşık olur boyacı (Sevmek Zamanı). «Kuyu»daki Osman da zor kullanarak Fatma'ya «he» dedirtmeye çalışır.

Yılanların Öcü'nde toplumsal çevre anlatımı vardır, Susuz Yaz'da da vardır. Oysa Sevmek Zamanı'nda çevre ormandır, göldür, insan yoktur. Birtakım ayakları havada kişiler dolaşıp dururlar film boyunca. «Kuyu»da bir tek düğün sahnesi folk-

lorik öğeler taşır. Erksan konusuz ve insansız filme doğru gitmektedir, soyut sinemaya gitmektedir. «Kuyu»ya gitmektedir. Ne demek ister bu filmle Erksan? «Kadınlara iyi davranın, onları dağa filan kaçırmanın rızalarını almadan» mı der? «Böyle yapmayı kadınlarmız kuyunun içinde öldürür yoksa» mı der? Belki de diyeceği bir şey yoktur Erksan'ın, para kazanmak için film çekmektedir amacı.

Sadisttir Erksan. Yoksa nereden bulup çıkarabilir böyle konuları. Osman Fatma'yı günler-

den zamanlarda bir çok tiyatro oyuncusu çalışmaları gruplardan ayrılarak yeni yeni topluluklar meydana getirmektedirler. Bu yeni topluluklardan en önemlisi, şüphesiz, geçenlerde İstanbul'da sabotaja uğrayan Halk Oyuncuları topluluğu'dur. Ayrıca, Ankara'da da bir grup oyuncu, Markopasa Kabare Tiyatrosu adlı bir topluluk kurmuşlardır. Aşağıdaki yazıda bu tiyatroların sanat yöneticisi Oben Güney, niçin böyle bir teşebbüse giriştiklerini açıklayarak, aynı zamanda ticari zihniyetle çalışan tiyatroların da durumuna ışık tutmaktadır.

TÜRKİYE'de tiyatro patronlarının sömürsü artık bütün açıklığı ile ortaya çıkmıştır. Yıllardır sömürülen oyuncular, bu için bilincine vararak, kendi tiyatrolarını kurmak için girişimlerde bulunuyorlar. Çok iyi niyetli ve güçlü bir kuruluş olduğuna inandığım HALK OYUNCULARI, işte bu bilincin öncüsüdür. İki yıl önce kendi inanç ve anlayışına göre ispatladığım sömürüye karşı direnişim, o günler bu yaşıntının mahiyetinden uzak, ama, tiyatro sanatına yakın kişilerin çoğunca iyi karşılanmamıştı. Oysa Türkiye'nin gerçeği, bütün direnmelerimi haklı çıkaracak bir açıklıktaydı. Sömürücü düzen içinde varolan ve kendilerini diledikleri biçimde devam ettirmek keyfiyetinde olan patronlar, elbette ki çıkarlarını savunabilecek bir eylem içinde olacaktı. Oyuncusunun sırtından zengin olup, bir mülke sahip olmak, kısacası, dünyahgını yapmak için bütün yeteneklerini kullanmak zorunluluğunu duyacaktır sayın patron. Bu anti - sosyal düşünce ile savaşmanın sonucunda aç ve işsiz bir tiyatro işçisi olarak ortada kalmak, bana, aşağıdaki gerçekleri öğretti:

ee ardından sürükler bağladığı ipile, tıpkı inek sürür gibi. İrzina geçerken ağaca bağlar kız. Filmin sonunda Osman, su içmek ya da elini yüzünü yıkamak için bir kuyunun içine iner. Çocuklar bile inanmaz bu parlak zekaya. Kimi kandırma ya çalışmaktadır Erksan? Kendini mi? Fatma kuyunun içine attığı iri taşlarla Osman'ı öldürür. Kuyuyu tepeleme taşıla doldurur. Bu ne biçim kindir, ölmez mi? «Türk insanı» dediği bu mudur Erksan'ın? Hangi yöreyi anlatmaktadır? Filmi Afyon'da çekmiştir ama neresi olduğunu çaktırmamış çalışmıştır. «Evrensel» hilyasında mıdır yoksa?

«Kuyu» ile beş ay uğraşmıştır söyleydiğine göre. Titizlikle çalışmıştır. Diyalogları sadedir, tiyatro etkileri yoktur. «Ulan karı ettiğin işe bak. Kabul et avradın olmayı, he de», «Allah belanı versin. Ölürüm de yine he demem sana.» «Nasıl olsa avradım oldun. Kaçırılan kıızı kimse almaz.» «İnsan kımına hayvan bile yapmaz bunu.» Osman'la Fatma arasındaki diyalog hep bu minval üzere sürüp gider. Yalnız Taspinar'ın idamlık Mehmet bir takım fel-

sefe kırıntıları saçar ortaya: «Aha yazılarımız buymuş bizim, değiştirmek elimizde değil ki. Eceli gelene kadar insan bu dünyada kalmalı. Kalmalı ki kötülüklerle savaşmalı.» Sonra «Bir suda iki defa yıkanılmaz.» der, ardından Fatma ile birlikte yıkandıklarını görürüz. Diyaloglarda Kemal Tahir etkisi büyüktür: «Şart olsun», «rezillenip kaçma» gibi. Oyuncuların önemi yoktur filmde, filme bir katkıları yoktur. Erksan büyük başarısını (?) başkalarıyla bölüşmek istemez. İnsansız filmde oyunculardan büyük oyun beklenemez. Bu yüzden plastik görüntülere kaçmıştır çoğunlukla Erksan ve böylece durum kurtarılır sanmıştır. Modern sinema yapmaya çalışır Erksan ayrıca, yer - yer de Bunuel'e özenir. Kısacası Türk filmi değildir «Kuyu.» «Halk Sineması» da değildir. Üstü cilalı ama içi boş bir filmidir, bol göbekli, is-tiharlı, cinayetli, kaçmalı - kevalamalı, yatmalı - kalkmalı...

Filmin yapımcısını (ki aynı zamanda ses mühendisidir), görüntü yönetmenlerini, müzikçisini, kurgucusunu, asistanını, figüranını, ışıkçısını, setçisini... hepsini kutlamak isterim; titiz,

Sahne Anadolu, Sanatı halka götürme çabasında

Konya'da toplumsal gençlerin kurduğu «Sahne Anadolu», Anadolu'yu karış karış, en üza köşesine kadar dolaşarak «Muhtar Anamı Kaçırıldı» adlı oyunu temsil etmektedir. «Sahne Anadolu», kurulduğundan bugüne değin 360 oyun vererek sanatı halka götürmek, halkı uyarmak amacı gütmüştür. Ne var ki toplumsal gençlerin bu çabaları geriellerin hücumları ile karşılaşmıştır. Muş, Kars, Adana gibi illerde ve daha birçok yerde taşlanan, yuhlanan ve hattâ sopalanan genç birlikçüler, ekomandoların, ümmetçilerin saldırıları bizleri daha çok Anadolumuza bağlamıştır. Yalnız Anadolu'nun sorunlarını sahnesine aktaran tiyatromuzun ikinci oyunu da yine bir telif eser olan Dilenciden Dilenen'dir. Bu oyununu da Anadolu'ya adayan sahnemiz yakın bir tarihte tekrar turneye çıkacaktır» demektedirler. Yandaki fotoğrafta «Muhtar Anamı Kaçırıldı» adlı eserden bir sahne görüyorsunuz.



1) Türkiye'de düşündüğüm tiyatroyu yapmak için hem maddeten hem de manen güçlü olmak gerekiyordu.

2) Edinilen maddi imkan, kâr düşünülmeden ancak tiyatroyu ve tiyatro işçilerini en iyi şartlarla yaşatabilme ve bilinçlendirebilme amacıyla kullanılmalıydı.

3) Ne kadar savunursak savunalım, seyirci, bizim inancımızla, görüşümüzle çok ayrı bir yere düşüyordu.

Oyleyse bu gösterinin, hem seyirciye bir şeyler verebilecek, hem de onun paralellğinde yürüyecek bir anlatım haline getirilebilecek düzeyde olması gerekiyordu. Yaşayabilmek ve kazanıp yeni, sağlam bir düzene hazırlanabilmek için bu, ÖN - KOŞUL oluyordu. Bu gösteri biçimi ise ancak bir kabare biçimi ile uygunluk sağlayabiliyordu. Türkiye'de bugüne kadar kabare gösterisi yapılmadı. Şu günlerde Ankara'da ehliyetli ve bu konuda bilgisiz kişilerin gösterdikleri kötü bir tiyatro örneğidir. Biz madem bir kabare gösterisine girişmiştik, öyleyse bütün gereklerini, imkanlarımız ölçüsünde yerine getirmeliydik. Üstelik bir TÜRK KABARE OYUNU göstermemiz zorunluydu seyirciye.

İşte, biz de öyle bir oyunla işe başladık elimizden geldiğince. Bu tür'de güdülen amaç, «seyirciyi oyuna katmak, oyunu seyircinin arasında seyirci ile birlikte oynamak, oyuncuyu ve seyirciyi birlikte eğitmek, bilinçlendirmek. İlk oyunumuz olan «EŞİĞİ SILDIM ÇAYIRA»da aksayan TOP-LUM - MÜESSESELERİ'nin kabare gösterisi halinde sunulan ELEŞTİRİ - DÜRTÜ - GÜLDÜRÜSÜ vardır. Öyle sanıyoruz ki, sevgili seyircimiz biraz da kendisini bulacaktır bu gösteride.

«Hodri Meydan!» dedik.

Neden kabare tiyatrosu ?

özene - bezene ve başarılı çalışmaları için. Yeşilçamın o hızlı çalışma düzeni içinde işneyle kuyu kazmaktadır bu. Ama Erkan onlara kazılacak yeri yanlış bildirdiği için kuyudan su çıkmamıştır bu kuraklıkta, bundan böyle de su çıkacağı benzemeyiz.

Asaf Çiğiltepe Armağanını "Polisler" adlı oyun kazandı

Ti - Sen (Türkiye Tiyatrocular Sendikası) tarafından düzenlenen ve bu yıl ilk defa verilen Asaf Çiğiltepe armağanını, geçen dönem İstanbul Gen - Ar Tiyatrosunda oynanan Polisler adlı oyun kazanmıştır.

Tiyatronun bir toplu gösteri olduğu görüşünün ilk olarak ele alındığı bu armağanla Ti - Sen, yazarından teknisyenine kadar uğraşı olan herkese ödül vermektedir. Böylece tiyatronun tek tek kişilerin üstünlük gösterileri olmadığı görüşü haklı olarak ortaya konulmuş olmaktadır.

Buna göre Polonya'nın yazar Slowomir Mrozek'in «Polisler» adlı oyununda görev alan Şevket Altuğ, İsmet Cengiz, Seçkin Çagan, Sermet Çagan, Ali Dinç, Erhan Gökgücü, Suna Keskin, Muhtar Kocataş, Tuncer Necmioğlu, Aras Ören, Nevzat Şenol, Yüksel Topçugül ve Ali Yalaz'a Ti - Sen Sendikası tarafından ödülleri verilmiştir.

İMECE PLAKLARINDA RUHİ SU'nun

Dört plaklık yeni
dizisi çıktı!

Bütün plaklarda

Ant Der: 581

AYDINLIK

sosyalist dergi

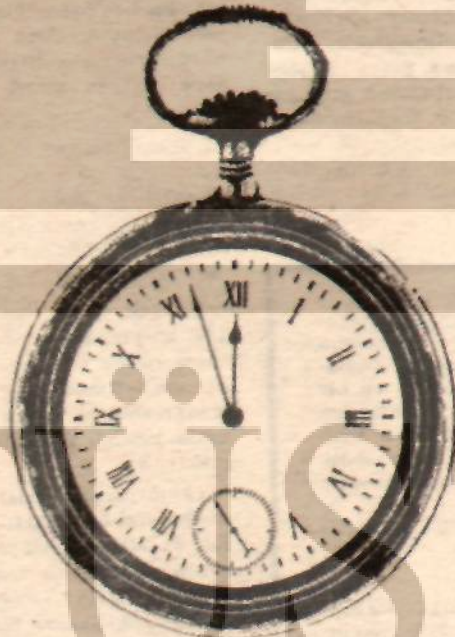
5.
SAYI
ÇIKTI

TÜRKİYE'DE FEODALİZMİN KAYNAKLARI VE BUGÜNKÜ DURUMU

MUZAFFER ERDOST

- Birleşmiş cephe mi, sınıflararası işbirliği mi? Yorgi Dimitrof
- Yunan iç savaşının gerçek yanı ve Truman doktrininin asıl amacı: Türkkaya Atav
- Bilâ Tefrik-i din ve mezhep İstanbul amele ve işçilerine!

Yazışma: P.K. 100, Cebeci - Ankara.
Dağıtım: İstanbul - Fuat Bute, Ankara Cad. 34 (Her hangi bir bayide dergiyi bulamadığınız takdirde lütfen 27 89 49'a bildirin) Ege - Orhan Özşişmanlar.
Abone: (Türkiye için) Yıllık 50, Altı Ayık 25 TL.
Ant Der: 583



Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLÂM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat. 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

Basını: 60377/CS4

Türkiye'de ilk defa çift taraflı kitap



ANT'IN KARŞITLAR DİZİSİ

ANT YAYINLARI, bu yeni dizisinde, belli konularda karşı görüşlere sahip düşünürlerin eserlerini bir araya getirerek çift taraflı tek kitap halinde okuyucuya sunmaktadır. Dizinin ilk kitabına konu olarak, geçen yıl öğrenci hareketleri arasında ortaya çıkan anarşist ve «gauchiste» akımlar seçilmiştir. Çift kapaklı kitabın bir yanında anarşizmi ve «gauchisme»i savunan Daniel Cohn - Bendit'in, öteki yanında bu akımları şiddetle suçlayan Fransız marksistlerinden Jacques Duclos'un tezleri yer almaktadır. Dört renkli, offset baskılı ve çift taraflı kapak içinde 240 sayfa 7.5 Lira'dır.

İNCE MEMED I Sekizinci Baskı

Yaşar Kemal'in ikinci cildi de yakında çıkacak olan romanının birinci cildi. 597 sayfa, 15 Lira

ROMAN GİBİ

Sabiha Sertel'in 1919 - 1950 arasındaki mücadelesini belgeleyen anıları. 422 sayfa 15 Lira

SAVAŞ ANILARI (2. Baskı)

Ernesto Che Guevara'nın Küba devrim savaşının öyküsünü anlatan kitabı. Türkçe: Seçkin Çagan, 300 sayfa, 10 Lira.

SİYAH İKTİDAR

Genç zenci lideri Stokely Carmichael Siyah İktidarı anlatıyor. Türkçe: Can Yücel, 200 sayfa, 7.5 Lira.

NAZIM HİKMET'İN POLEMİKLERİ

Kenal Söker, ünlü ozanın bütün kalem mücadelelerini bir araya getiriyor. 174 sayfa, 7.5 Lira

SABAHATTİN ÂLİ DOSYASI

Yakın tarihin en korkunç siyasi cinayetine Kenal Söker ilk defa ışık tutuyor. 174 sayfa, 7.5 Lira.

ORTADİREK

Yaşar Kemal'in onbeş yılda tamamladığı dev üçlünün birinci kitabı. 460 sayfa, 15 Lira.

YER DEMİR GÖK BAKIR

Yaşar Kemal, dev üçlünün ikinci kitabında insanın bir düş dünyası yaratışını anlatıyor. 498 sayfa, 15 Lira.

OLMEZ OTU

Yaşar Kemal'in dev üçlünün son bölümü. Türkçeyi en büyük ustalıkla kullandığı kitap. 456 sayfa, 15 Lira.

UÇ ANADOLU EFSANESİ

Yaşar Kemal'in kaleminden Köroğlu, Karacaoglan ve Alagayık efsaneleri. 288 sayfa, 10 Lira.

GERİLLA NEDİR

Che ve Castro'nun hocası Alberto Bayo, gerilla tekniğini öğretiyor. Türkçe: Mekin Göneng, 104 sayfa, 5 Lira.

YAŞANTIM

Yevtuşenko, Stalin dönemi ve sonrasında sanat hayatını anlatıyor. Türkçe: Tektas Ağaoglu, 144 sayfa, 5 Lira.



Çalışan gazeteci'lerin sorumluluğu



NIZAMI



Diğeri «TIP» hariç,
diğer partilerle
Nizami Karuğu
Tasarısına ilirad
olmemesi gerekir

KORUMA

(Bedri, Milliyet - 6.3.1969)

TÜRKİYE'de yıla beş günü günlük gazeteler yayınlanmaz, çalışan gazetecilerin bayramda dinlenebilmesini sağlamak için ramazan bayramında iki, kurban bayramında ise üç gün sadece bayram gazeteleri yayınlanır. Kanuna göre, ramazan bayramında iki gün, kurban bayramında ise üç gün süre ile bayram gazetesi yayınlamak yetkisi, basın kartlı üye sayısı en fazla meslek kuruluşlarına tanınmıştır.

İşin doğrusu, çalışan gazeteciler için, kendi meslek kuruluşlarının çıkardığı bu gazetede, hiç değilse yılın beş günü, patron gazetelerinde sermaye çevrelerinin baskısı yüzünden dile getiremedikleri gerçekleri ortaya dökmek imkânı vardır. Gel gör ki, kanunla sağlanan bu imkân hiçbir zaman değerlendirilmemekte ve vatandaşın 50 Kuruş'a satılan bayram gazeteleri günlük patron gazetelerinden daha kalitesiz çıktığı gibi, gerçekleri kamuoyuna açıklamak yönünden günlük gazetelerden daha da geride kalmaktadır.

Bayram gazeteleri artık 50 Kuruş verip satın almadan da tahmin edilebilecek rutin bir muhtevaya sahiptirler. Birinci sayfada masa başı ya-

Canları cehenneme!

Bu derece alâmetleinnâs hakaret görmeyi marifet sayan, suratına tüküren, yakasından çeken sokak piçlerini talebe sayıp sefkat numarasına geçen bir rektöre vatandaşın saygı duyması için ne sebep kalmıştır, söyler misiniz? Bir avuç kızıl sokak iti tarafından üzerlerine yağdırılan hakaretleri, birer direnme, birer reform iştiafı sayacak kadar piçkin bir öğretim kadrosuna benim saygı duymam için ne sebep vardır söyler misiniz? Beylerim suratlarına yağın tükürüklerine «yarabbi şükür» diyecekler, sonra onların cüppelerini, haysiyetlerini, hocalık vekarlarını korumak bize düşecek! Haydi oradan canınız cebenneme... Size eli molotof kokteyli, ağız kızıl salyahlı talebe ve millet parasını cebine indirerek komünist kongrelerine koşan narsuz suratlı doçent çok bile!

BEDRİ FAİK
(Dünya - 5.3.1969)

zımlı haberler, başyaza sütununda başbakanın ve ana muhalefet liderinin âdet yerini bulsun diye konulmuş başyazıları, iç sayfalarda 19. yüzyıl gazeteciliğinin kokusunu taşıyan suhi fıkralar... Valilere, belediye başkanlarına övgüler. Ve sayfalar dolusu ilan!

Geçtik memleketin temel sorunlarını, gazetecilik mesleğinin kendi sorunlarına daht, bir kaç küçük haber yada fıkra dışında, doğru dürüst değinilmemektedir.

Türkiye'de yazdığı bir makale yüzünden yıllardır hapis hane köşelerinde çürütülen insanlar vardır, savcılık ve mahkemelerde gazeteciler aleyhinde açılan dosyaların sayısı binleri aşmıştır. Yüzlerce gazeteci haftanın her günü mahkeme koridorlarında süründürülmektedir. Bunlar yetiniyor muş gibi, iktidar gazetecileri susturmak için yeni yeni kanunlar tezgâhlanıyor hazırlığı içindedir.

Fakat bayram gazetelerinde bunlara dair tek satır yoktur.

Yağcılık yarışı!

Başbakanımızın yaptıkları dört saatlik konuşma, Kurban Bayramı dolayısıyla gazetelerimizde değerlendirilmedi. Türk halkının aydınlatılması bakımından bu konuşmanın meclis zabıtlarında kalması cidden büyük kayıp olmuştur. Bu dört saatlik konuşma, muhalefete verilen öyle cevaplarla ve öyle derslerle doludur ki, bundan ibret almamak ve bir AP'li olarak Sayın Genel Başkanla iftihar etmemek mümkün değildir. Demirel, iktidarın sürdükü yılında alınıp, göğsü gurur ve iftiharla kabarmış, başarılı olmanın hüznü içinde, muhalefetin her iddiasına gerekli cevabı veriyor, onları sükkûta ve sessizliğe boğuyordu. Bir kaç cümleyi naklederek okuyucularımıza bu tarihi geceden bir kaç dakikayı tatbirmek isterim.

TEKİN ERER
(Son Havadis - 3.3.1969)

İktidar partisi başkanı ile ana muhalefet lideri arasındaki siyasi görüş ve duyuş farklarını anlamak isterseniz, bu seferki bayram mesajlarını okuyun. Üstünlük, kelimelerinden, maksadından, hattâ bir bayram mesajı olmak veya olmamak ölçüsünden bunu anlar-sınız. Sayın Demirel, Türk milletine kurban bayramını tebrik eden mesajında gönlünde yer etmiş duyguları ile düşüncelerini söyleyerek sözlerini bir hayır dua ile bitiriyor. Tatlı, yumuşak kelimelerle konuşuyor.

ORHAN SEYFİ ORHON
(Son Havadis - 3.3.1969)

Demirel'in ortaokul türkçe derslerinde dahi «orta» not alabileceği pek şüpheli yazıları bayyama diye yayınlanmakta, İstanbul'da devrimci gençliği polislerle ve gericiyle kırdırtan bir İstanbul Valisi Vefa Poyraz'a yazı yazdırılmaktadır.

Çalışan gazetecilerin, kendilerine dilediği gibi yazı yazdırma-dıkları için şikâyet ettikleri patronlara, basın hürriyetini sınırlamak için tedbir üstüne tedbir getiren iktidara kafa tutabilmek için, her şeyden önce kendi çıkardıkları gazetelerde bu özgürlüğe layık olduklarını ispatlamaları gerektir. Kendi kavgasını kendisini vermeyenlerin, «basın hürriyeti elden gidiyor» diye feryad edip politikacı-lardan medet ummaya hakları yoktur.

...Ve bir ders

Basının genel durumunun yarattığı karamsarlık ortamında bir elin beş parmağını geçmeyecek kadar yazarın gerçekten dürüst ve cesaretlî yazıları, her şeye rağmen, umut vericidir.

Milliyet Gazetesi'nin yeni fıkra yazarlarından Kemal Bisalman, son zamanlarda olayları objektif ve dürüst şekilde değerlendiren yazılarıyla güvenle-rek okunabilebilecek bir kalemi olduğunu ispatlamıştır.

Yüksek tirajlı bir gazetenin, TIP aleyhinde yayınladığı düz-mece haber üzerine Kemal Bisalman «Komünist Partisinin Kongresindeki Türk» başlığı altında yazdığı fıkra, şöyle demektedir:

«Açıkcası ben size bir şey söyleyeyim mi? Artık basın olarak da bizim kendimize bir çekî düzen vermemiz icap ediyor... Muhabir misin?.. Sağdan soldan uçurulacak habere hemen balıklama dalışıp da mal bulmuş gibi gazeteye yetiştirmeyeceksin. Düşüneceksin taşınacaksın «ya yarın mahcup olursam» diye hattâ biraz da kaşınacaksın. Ondan sonra yazacaksın.

Gazetenin başında haber de-

Başbakanın başyazarlığı!

Daha iyiyi arzu etmek, daha iyiye ulaşmanın muhakkak ki temel şartıdır. Mesele arzu etmekle bitmiyor, başlıyor. Arzular büyük bir hareketi, dinamizmayı doğuruyor. İyi bir kanala konulabilirse, mutlaka güzel neticeler istihsal olunabiliyor. Yanlış ve ters kanallara konulursa, bunalmalar doğuruyor. Bunalmalar bir didişmenin başlangıcı ol-mamalıdır. İşte burada muhtlak bir tablo çıkıyor!

SÜLEYMAN DEMİREL
(Bayram G. - 28.2.1969)